

Son Posta

Sene 10 — No. 3336

Yazı işleri telefonu: 20203

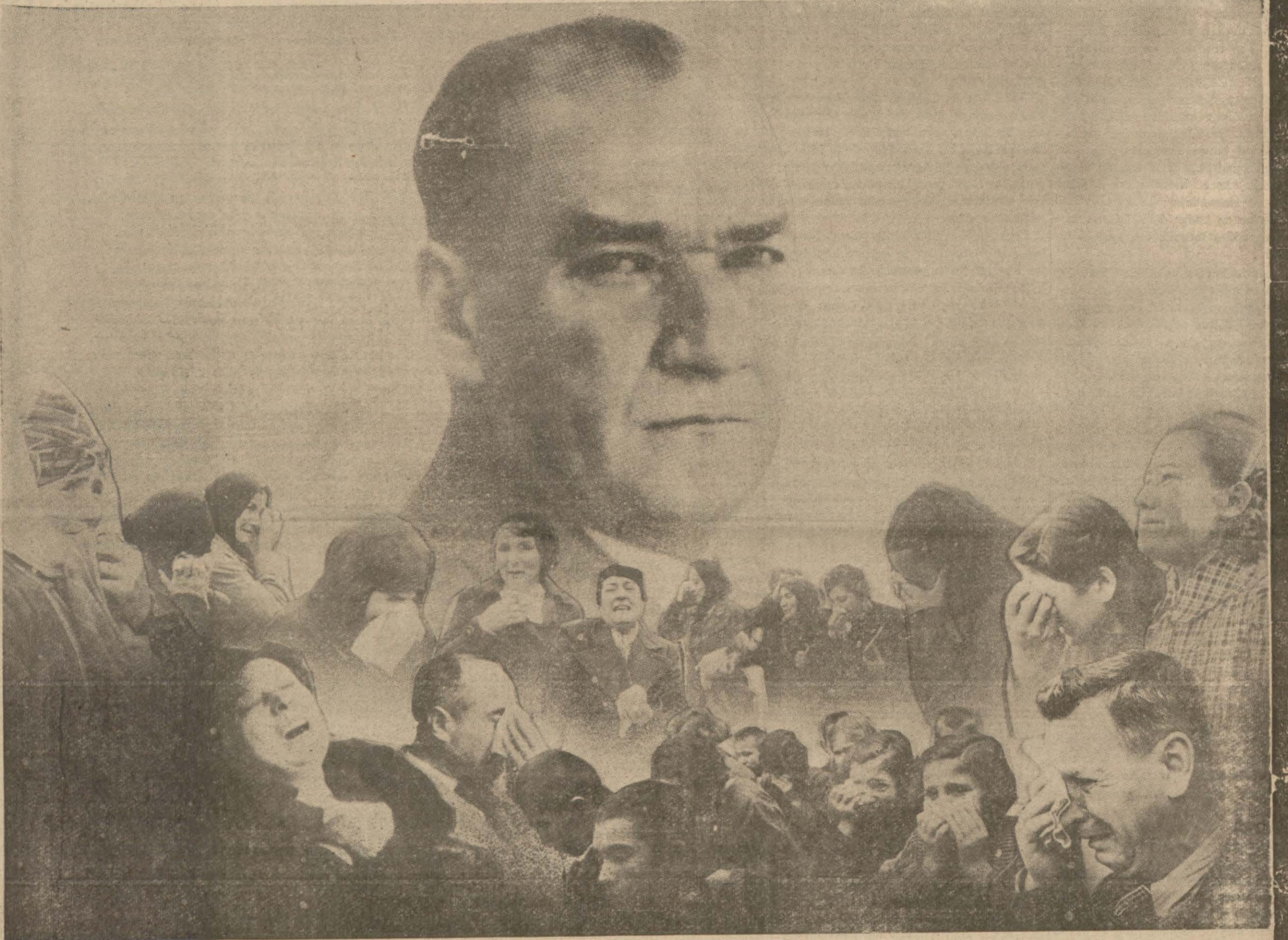
CUMA 10 İKİNCİTESİRİN 1939

İdare işleri telefonu: 20203

Fiat 5 Kuruş

“Eşsiz kahraman Atatürk, vatan sana minnettardır,”

Seni hatırlamak için ne yaptığın işlere, ne resmine, ne hakkında yazılanlara bakıyoruz; yalnız kalbimize bakıyoruz

BİR YIL SONRA

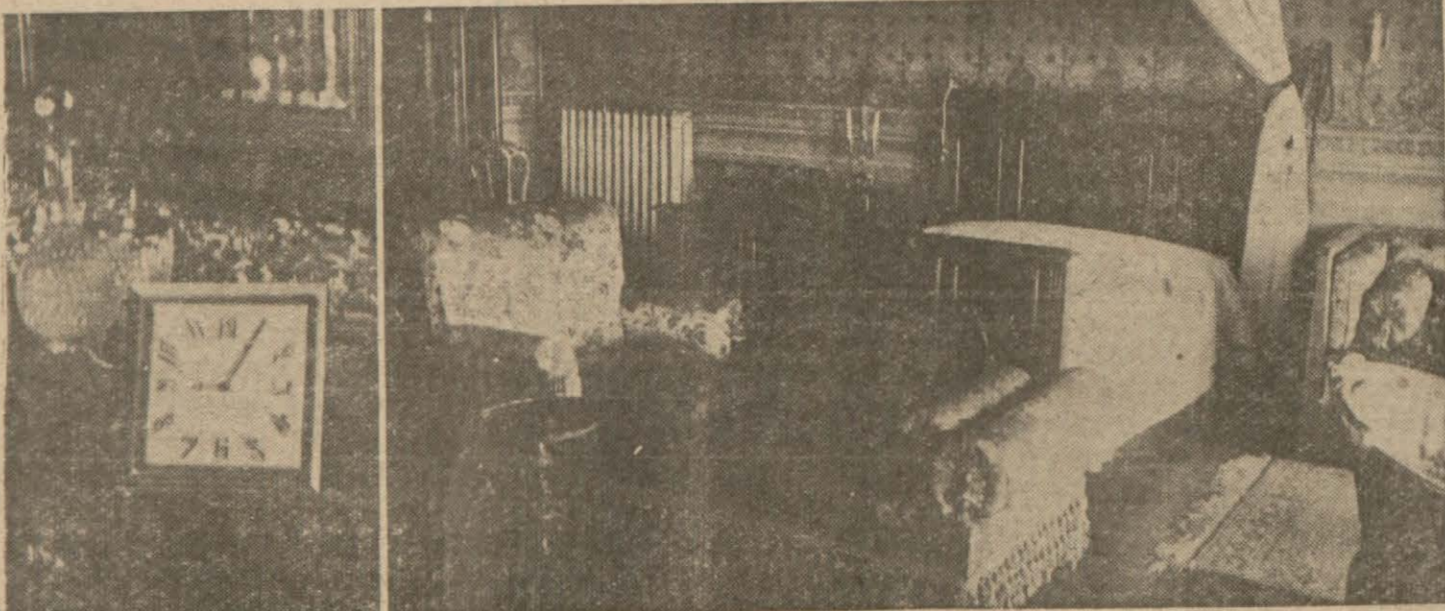
Bir insan, bir dehâ, bir mucize... Bilmiyorum, bizi bugün mateminin yıldönümünde, yeniden derin bir hüznün içine gömen Atatürk neydi? Onu, son gününde; ancak küçük bir kadid haline getirmiş olan o zayıf vücudundan şimdi tecrid ederek tasavvur ediyorum ve kendisini fani hayatın bitip tükenmek bilmiyen beşerî ihtirasları arasındaki gürültü ömründen uzaklaştırıyorum. O zaman görüyorum ki, Atatürk, bizim bugün bütün kalblerimizi harekete getiren bir duygu, ve bütün ruhlara karışan bir ruhtur. O bir ruh idi, gene ruh oldu: Bütün bir millî kütlenin ruhu, varlığının hülâsası demek olan bir ruh ve bir içtimai kütlenin bütün manevî varlığını temsil eden bir maneviyet!

Her millet, kendi tarihinde böyle kendi ruhi varlığını her hangi bir ferdin taşıyan cisminde tecessüm etmesini görmeğe muhtaçtır. O zaman o ferd. alâmeti bir insan olmaktan çıkar, kahramanlaşır.

Muhittin Bingen
(Devamı 2 inci sayfada)

Hayata gözlerini yumduğu oda

Dolmabahçede aynen muhafaza edilen odada saat tam 9 u 5 geçte durdurulmuş. Yatağın başucunda bir komod, komodun çekmecesinde bir ilâc kutusu, bir sargı ve reçeteler... Duvarı en sevdiği tablo asılı duruyor

Dolmabahçedeki oda ve saat

Dolmabahçe sarayının bahçesinde tarhların arasından parmaklıklılı rihtıma dayanan deniz koyu kurşunlu. Büyük taş merdivenlerden (Devamı 2 nci sayfada)

BİR YIL SONRA

İlk dehşet karşısında diller çözülmüş oldu. Bülbüller bile sustu, gök yüzü gülmez oldu. Bir duman bürümüşü vatan yamaçlarını, Kadılar ağlıyordu yolarak saçlarını, On sekiz milyon kişi çocuklar gibi öksüz. Bir alev parçasıydı perçinlenen gönlümüz. Böyle geçti saatler o gün uçurmuştu. Göz yaşları çağladı bir nehir gibi taşıp. Fakat bu ızdırabın en amansız deminde Tanrı bir ışık saldı bu hicran âleminde. Bir mucize belirdi kara günde ansızın, Gök kubbe aydınladı üstünde başımızın. Baktık ki her yer O'nun kudretle doludur. Bizleri sarsan gene O'nun tunçtan kofudur. Koşan O'nun ruhudur miletin ön safında Mesaleler ağlatırken tabutu etrafında. O ruh haykıyordu maddelerin dışından: — Hız alın rüzgârda kalbimin atışından! En sessiz kıyılarından ben size fısıldırım, Gürlüyen fırtınalar içinde de ben varım, En renkli bir gül gibi en yeşil yaprakta ben, En tatlı bir söz için açılan dudakta ben, Ben işte her yerdeyim, dalda, kökte, filizde, Sarıyan göğsünüzde sararan benzinizde. Demek ki ayrılmadık, elinizdedir elim, Ben sizde yaşıyorum, sizden uzak değilim!

Halid Fahri Ozansoy
[Şiirin tamamı ikinci sayfada]

Atatürk, asırlarca sonra da hayranlık ve minnetle anılacaktır

Türkler Büyük Atalarını geçen yıl bugün kaybetmişlerdi. Onun ziyaile Türkiye'de her işin altüst olacağını zanneden veya uman yabancılar aldandı. Onlar Atatürkü doğuran ve onu büyütüp en büyük Türk başbuğu yapanın gene bizzat Türkiye'nin kendisi olduğunu unutmışlardı. Onların büyük gafleti aynı zamanda Atatürk inkılab ve rejiminin Türkleri muvakkaten giydi - rilmiş iğreti bir kaftan ve telâkki etmeleri olmuştur.

Atatürk inkılab ve rejiminin Türklerin istidat ve ruhlarına en uygun düşen davalar olduklarını dikkat edenler onların ebedi mahiyetleri hakkında aldandı. Her şeyden sarfınazar, onun ağır hastalık ve ölüm haftalarının İstanbul'da, Ankara'da ve Türkiye'nin her tarafında elhasıl bütün Türklerin dimağ ve kalblerinde yarattığı derin teessür ve intibaları bir kere hatırlamak Atatürk prensip ve eserlerinin Türkün yürek ve iliklerine ne kadar derin işlemiş olduğunu yeniden tebarüz ettirmeğe kifayet eder.

İşte o fani hayata veda edeli koca bir yıl geçti ve daha kim bilir ne kadar onlarla, yüzlerle ve belki de binlerle yıllar geçecektir. Yalnız geçmiyecek ve silinmeyecek olan şey onun büyük millî hizmetleriyle Türkün kalbinde uyandırdığı ebedi minnetarlık hisleriyle beraber inkılab ve Cumhuriyeti korumak azmi olacaktır.

Evet yalnız şu geçen tek bir yıl değil daha gelip geçecek asırlar gösterecektir ki Atatürkün yarattığı ulu Türk abidesi, Türkiye Cumhuriyeti, kendisinin göçmesile hemen çöküverecek çürük binalardan değildir. Atatürkün yarattığı eser ve kurduğu bina sırf kendine mahsus ve kendi fani hayatına münhasır çürük temelli ve köf bir yapı olsa idi daha bugünden sallandığını görecektik. Halbuki o, sallanmak şöyle dursun günden güne kuvvetlenip sağlamlanmaktadır. Bunun sebebi Atatürk dehasının yalnız yapıcılığa değil aynı zamanda Türklüğün ve Türkiye'nin bütün o ulu ve hassa ve kabiliyetlerinden azami istifade ederek halef yetiştirmek hususunda da bütün kudretlerini göstermesi olmuştur.

Atatürk kimdir ve o ne yapmıştır? Bunu bilmiyen yoktur. Filvaki O'nun âlemşümül ilk şöreti bir asker olarak Anafartalarda başlar. Fakat o zamana kadar o silik bir sübah değildi. O Harb Akademisinden genç bir erkânıharb zabiti olarak orduya çıktığı gündenberi muhittinde daima açık, pervasız ve kat'i mahiyetli görüşleriyle temayüze başlamıştı. Suriye, Filistin, Rumeli ve Selânik garnizonlarında daima saltanatın mütefessih idaresi aleyhinde bulunmuş ve ancak iyi ve kudretli bir idarenin memleketi kurtarabileceği hakkındaki kanaatlerini açıkça ifadeden çekinmemişti.

Hareket ordusu Rumeli firkasının erkânıharb zabıtlığı Onun ilk tarihi ehemmiyetli bir vazifesiydi. Umumi Harbin başında, genç bir yarbay olmasına rağmen onu Çanakkalede güzel bir Türk tümeninin başında komutan görürüz. İşte bu fırka ile Maydosta ihtiyatta bulunduğu bir sırada idi ki düşmanın Seddülbahir ve Arıburnuna yaptığı ayrı ayrı ihraçlar karşısında şaşurmayarak ve hiçbir emir de almayarak O hemen en mühim ve en can alıcı yere Congbayırına doğru kendiliğinden yürümüş ve Arıburnu bölgesinde karaya çıkan düşman kuvvetlerini Congbayırından denize doğru geri atmıştı. Onun bu tam vaktinde ve tam yerinde yaptığı mukabil taarruzdur ki düşmanı sonuna kadar sahile yapışıp kalmaya mecbur ederek bütün savletlerini akamete uğratmıştı.

Birkaç ay sonra, onu, Anafartalarda bir korun başında ve Albay Mustafa Kemal olarak düşmanın yeni kuvvetlerini yeniden tahrir etmekle meşgul buluruz. Ondan sonra ordu kumandanı Mustafa Kemal Paşayı Kafkas ve Filistin cephelelerinde muhtelif kudretli düşmanlarla uğraşır görürüz. O bir yandan askerî sahada ve bilfiil cephelelerde düşmanla uğraşırken diğer cihetten vatanı ve millî meselelerle derinden derine meşgul ol-

YAZAN
Emekli General
H. Emir Erkilet
"Son Posta",nın
askeri muharriri

maktan geri durmuyordu. Nihayet etrafına bakarak bu memleketi kurtarmak için bizzat kendisinin başa geçmesinden başka çare olmadığına hâsıl ettiği kanaat ona bütün yolları açmış ve dehası millete ve memlekete büyük bir talih yaratmıştı: Kurtuluş!

Görülüyor ki Gazi Mustafa Kemal ve sonra Atatürk öyle geliş güzel bulunmuş bir adam veya tesadüflerle birdenbire parlamış bir kumandan değil idi. O, çetin vak'a ve hâdiselerin yetiştirdiği ve olgunlaştırdığı geniş hassa ve meziyetlere malik yani deha sahibi hakikî bir millî başbuğdu.

Cephelelerde aldığı geniş askerî tecrübeler ve vatanın iyi ve sağlam bir idare ile nihayet kurtulabileceği hakkında aleddevam edindiği sonsuz iman ona Türkiye'yi kurtarmak ve yeni Türkiye kurmak yolundaki çalışmalarında rehberlik ettirile. İşte evvelâ bir ordu kumandanı sıfatile Anadoluya geçen ve sonra rütbe ve nişanlarını atarak Erzurum ve Sivas kongrelerini toplayan ve Ankara'da Büyük Millet Meclisini kurmakla beraber yeni millî Türk ordusunu vücade getiren Mustafa Kemal böylece yetişmiş büyük bir kumandan ve büyük ve dâhi bir adamdı.

BİR YIL SONRA

(Baştarafı 1 inci sayfada)
evliyalar. peygamberler âlemine intikal eder. O zaman, bu ferd artık bir insan değildir, bir timsaldir. Bir maneviyet timsali. Bu maneviyet te onun benliğinin ferdî manası üzerine kurulmaz, belki de bütün milletin maneviyeti olur. Millet, kendi varlığını onda görür ve onda arar. Bunun içindir ki böyle insanlar, cisim halinde herkes gibi, günün birinde zevale varır; fakat, mana halinde, ruh olarak, millet yaşadıkça onunla birlikte yaşarlar. İşte, Atatürk bu nevi bir varlıktı. Böyle bir varlığın ölmüyen hatırasını takdis için, insan ne söylese boş olur.

Atatürkü iyi anlamak, onu hakikî varlığı ile tanımak için geçen senenin bugünlerini hatırlamak lâzımdır. Onun ölümünün ilk haberleri bu memlekette baştan başa matemlerin en derinini ve en samimisini uyandırdı. Göz yaş, hicirlik, ızdırab bütün milleti bir araya toplayan tek bir duygunun umumî ve müşterek bir ifadesi oldu. Hiç bir millî matem bu kadar umumî ve bu kadar müşterek olmuştur. Hiç bir millî matemin azameti ve derinliği bu dereceye varmamıştır. Atatürkü iyi anlamak için, ne onun yaptığı şeylere, ne resmine, ne de hatırasına bakınız. Atatürkü tanımak için, daima geçen senenin bugünlerini hatırlayınız ve daima kendi kalbinize bakınız.

Artık onun Müşir Gazi ve Atatürk olarak yaptığı o büyük işleri ve elde ettiği idari, askerî ve siyasi büyük zaferleri sayacak değiliz. Sakaryadan sonra Afyonkarahisar ve Dumlupınar savaşlarında onun askerî dehası nasıl esaslı bir amil olduysa Lozanda da onun siyasi nüfuz ve üstünlüğü öylece bir mahrek olmuştur. Ondan sonra Atatürkün, ölünceye kadar, nasıl isticial ve telâşsız fakat seri ve hızlı çalıştığını, bir taraftan içtimai ve siyasi inkılablarını yaparken öbür taraftan kendi elile memleketin her tarafında her türlü eksiklerini bizzat kendileriyle nasıl tamamlamaya gayret eylediğini hayret, takdir ve minnettarlıkla görürüz. Güya o, kıymetli ömrünün bu kadar kısa olacağını anlamış gibi, çalışıyor ve az zamana çok iş şırdırmağa çalışıyordu.

Atatürk maddeten ölmüştür, fakat kalblerimizde manen yaşamakta ve ilelebed yaşayacaktır. Biz eminiz ki Ölümlükten gözü arkada kalmamış, çünkü memleketin her istikamette tekâmül ve terakki işlerini yoluna koyduktan başka bir de büyük bir halef bırakmıştır. Bize gelince, Atatürkü maddeten kaybetmekle işlerimizin ve Türkün yükselme davasının biran bile geri kalacağına ihtimal vermeziz. Çünkü bugün başımızda, Atatürkün başladığı bütün eserleri yalnız ikmal edecek değil, yenilerine de başlayacak bir Millî Şefe. İsmet İnönü'ne malikiz. Yarın da ve ilelebed de malik olacağız eminiz. Faniler birer göçer, fakat vatan yaşar, millet yaşar, ve ideal yaşar. Baki olan ve olması lâzım gelen onlardır. H. E. Erkilet

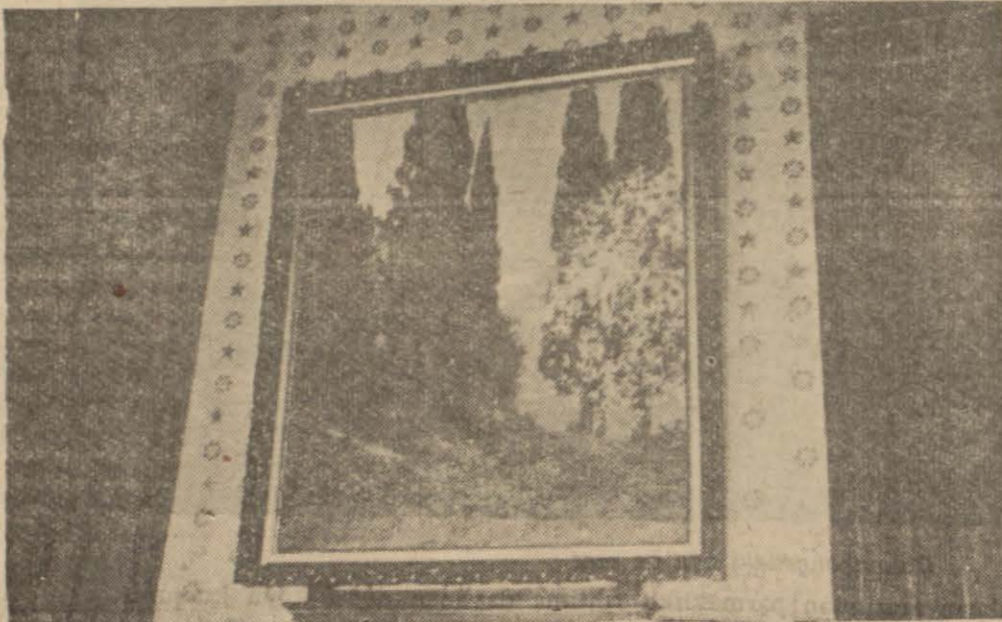
BİR YIL SONRA

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Atatürkü, siz kendi içinizde ve kendi hatıralarınızda daha güzel anlarsınız: Atatürk Türk milletinin müsterek, a-zametli ve heybetli iradesinin, asır arasında yaşayan ve asırlar üzerinde yaşayacak olan ifadesi idi. Onun için ağıllanlar yalnız samimi ve hasbi ağlaçlardır. Onun için muztarib olanlar, yalnız onun için muztarib olmanın lezzetini duymak için ızdırab çektiler. Başka hiç bir şey için değil. Bazan evlâdlar vardır ki, babalarının veya annelerinin öldüklerini gördükleri zaman «şimdi biz ne yapacağız?» diye feryad ederler. Atatürkün arkasından göz yaş dökenler, bu hodgâmsanlık duygusuna yabancı kaldılar. Onun öleceğini çoktan biliyorduk ve O öldüğü zaman, yerine gelecek Türk şefinin kim olacağından emindik. Onun ölümü ile Türkiye'de hiç bir şeyin değişmeyeceği ve bilâkıs, iş başına taze bir azim ile gelecek olan Büyük Adamı hep tanıyorduk, seviyor ve kendisine karşı bütün ümit ve itimadlarımızla bağlılık hissediyorduk. Bununla beraber, Atatürk için, bütün millet, derin derin, yana yana, hicirlik ağladı. Çünkü, Türk milleti Atatürkün arkasından kendi kendisi için değil, yüksek, ideal ve ulvî olarak tanıdığı timsal için ağlıyordu.

Bugün gene aynı duygular içindeyiz. Muhittin Birgen

En çok sevdiği tablo

Bu kır manzarası, Atatürke, son günlerde hediye edilen bir tablodur. Çok hoşuna gittiği için hasta yattığı odaya astırmış, sık sık ona bakmıştır. Tablo, aynen muhafaza edilen yatak odasında bugün de duvarı süslemektedir.

Bir yıl sonra

Ne yıldırım, ne gümüşk ona istiadir,
O tarihin üstüne nakışlanan haredir.
Vatanın dört bucağı kesilince bir zindan
Güneşi O doğurdu saçının altınından.
Gökler gözlerindeydi, ufuklar avucunda,
İsmi inciledi yıldızların ucunda.
Dağlar eğildi ona, dalgalar dile geldi,
Zaferile kahraman yüceldikçe yüceldi.
Hürriyet meşalesi tutuşup her ocakta
Ne parlak ışık yandı şerefli al sancakta.
Ya bu zaferden sonra yaptığı harikalar!
Ellerinde yağruldu saatler, dakikalar:
Ne sultan, ne halife, ne tekkâ vardı artık,
Türk iline ün verdi, Türk halkına ferahlık.
Kırıldı evlerdeki günü kapatan kafes,
Devrildi bir yumruktan başlardaki gülünç fes.
Yürüyen bir matemken siyah çarşafli ana
Yırtarak peçesini kavuşmuştu hakkına.
Medeni bir kanunla sevindi nice yetim,
Herkes haykıyordu: — Yaşa Cumhuriyetim!
Herkes atılıyordu Atatürkün yoluna,
Başlar yaslanıyordu O'nun tunçtan koluna.

Bu tunç nasıl eridi, nasıl göçtü sessizce?
O ölüm haberile ruhlara çöktü gece.
İlk dehşet karşısında diller çözülmüş oldu,
Bülbüller büe sustu, gök yüzü gülmez oldu.
Bir duman bürümüştü vatan yamaçlarını,
Kadınlar ağlıyordu yolarak saçlarını.
On sekiz milyon kişi çocukları gibi öksüz,
B'r alev parçasıydı perçinlenen gönlümüz.
Böyle geçti saatler o gün uçurumlaşıp,
Gözyaşları çağladı bir nehir gibi taşıp.
Fakat bu ızdırabın en amansız deminde
Tanrı bir ışık saldı bu hicran âleminde.
Bir mucize belirdi kara günde ansızın,
Gök kubbe aydınlandı üstünde başımızun.
Baktık ki her yer O'nun kudretile doludur,
Bizleri sarsan yine O'nun tunçtan koludur,
Koşan O'nun rahudur millet'in ön safında
Meşaleler ağlariken tabutu etrafında.

O ruh haykıyordu maddelerin dışından:
— Hız alın rüzgârdaki kalbimin atışından!
En sessiz kıyıardan ben size fısıldarım,
Gürliyen fırtınalar içinde de ben varım,
En renkli bir gül gibi en yeşil yaprakta ben,
En tatlı bir söz için açılan dudakta ben,
Ben işte her yerdeyim, daldâ, kökte, filizde,
Sarsılan göğsünüzde, sararan benzinizde.
Demek ki ayrılmadık, elinizdedir elim,
Ben sizde yaşıyorum, sizden uzak değilim!»

Halid Fahri Ozansoy

Hayata gözlerini yumduğu oda

(Baştarafı 1 inci sayfada)
çıkıktık. Cam kapıyı açan bir saray hademesi büyük bir nezakete bize yol verdi.

— Buyurunuz.
Kırmızı ipek koltukların, yaldızlı masaların, billür avizelerin süslediği geniş holün kırmızı yol halıları üstünden yürüdük.

Kimsesiz, boş ve loş sarayın koridorlarından ilerledik.

Yolumuz kâh geniş bir salona, kâh bir divanhaneye, kâh bir sofaya ulaşıyor ve biz yürüyoruz... yürüyoruz.

Nihayet eski muayede salonuna geldik... Bir sene evvel Atatürkün nâşının halk tarafından selâmlandığı salon, Atatürkün saraya birinci gelişinde ilk konuştuğu salon... Bütün İstanbulluların dört gün, dört gece göz yaşından bir sel gibi akıp muhterem ölüye son hürmetlerini ifade ettikleri salon...

Şimdi ipek koltuklu, geniş kanapeli, yaldızlı masalı köşelerle, ne kadar az ölümlü hatırlatıyor...

Bir sene sonra gene aynı salondan içimizi dolduran, gözlerimizden silinmiyen aynı hatıralarla geçiyoruz.

Geniş bir kapıdan kapkaranlık bir aralığa, kapkaranlık bir aralıktan bir başka koridora, o korıldordan bir başka sofaya, oradan bir çifte merdivene çıkıyoruz. Bir kapıdan içeri giriyoruz. A'tatürkün hususî dairesindeyiz.

Geniş, uzun bir salona giriyoruz. Bütün sarayın derinliği nisbetinde geniş bir Salon. Burada biz bekliyen bir büyük memur izahat veriyor.

Salonun ortasında kocaman bir masa var. Tepede muazzam bir avize, odanın dört tarafında billürden ayaklı muazzam avizeler duruyor.

Yaldızlı kornişler, mavi perdeler, açık renk bir halı...

Bize rehberlik etmek nezaketinde bulunan zat izahat veriyor:

— Burası hastalanmadan evvel yemek salonu vazifesini görüyordu.

Bir kapı açıyoruz, burası küçük bir oda, yerde kabartma bir Hereke halısı var. Ortada bir masa... Kenardaki bir konsolun üzerinde birbirinden güzel iki Çin vazosu, bir tarafta üstü taşlı beyzî bir yazıhaneye... Rehberimiz izahat veriyor:

— Yatak odasına yakın olan odada, dairesinden çıkmak istemediği zamanlarda çalışırdı.

Yazhanenin başında bir maroken koltuk var.

İki kanadlı bir kapıdan küçük bir sofaya giriyoruz. İki siyah konsol, bir orta masası... Sağda üç, karşıda bir kapı.

Karşıdaki kapıyı açıyoruz. Burası geniş bir salon. Her bir köşesi bir başka türlü döşenmiş... Bir tarafta kuyruklu bir piyano, bir tarafta bir büro şeklinde tanzim edilmiş üç dört yazı masası, diğer bir tarafta üzerine yazı yazılacak geniş bir tablo, kapının bir tarafında alaturka köşe minderle fevkalâde güzel bir managalile, sedef takımlarile bir şark köşesi... Diğer bir tarafta üç beş koltuk ve kanapesile köşeler.

Burası Dolmabahçe sarayının tam ortasındaki geniş balkona açılıyor. Rehberimiz bize gene izahat veriyor.

— Burası Atatürkün en sevdiği salondur, gelir gelmez burasını intihab etti. Bir sene burada yattı. Sonra bu yan odaya geçti. O küçük oda bir zamanlar da Abdülmecid Efendinin yatak odası imiş. Atatürk hep buraya otururdu. Hatâta bir zamanlar yemeğini de buraya yerdi. Çok merak ettiği dil işlerine bu siyah tablo üstünde çalışırdı. Şu köşedeki masalar arkadaşlarıyla birlikte çalıştığı mesai köşesi idi. Şu şark köşesini de kendi tanzim etmişti. Esasen bu salonu o kendisi tanzim ettirdi. O buraya gelmeden evvel burada ortada bul-

(Devamı 11 inci sayfada)

Alman - Holânda hududunda dün akşam bir çarpışma oldu

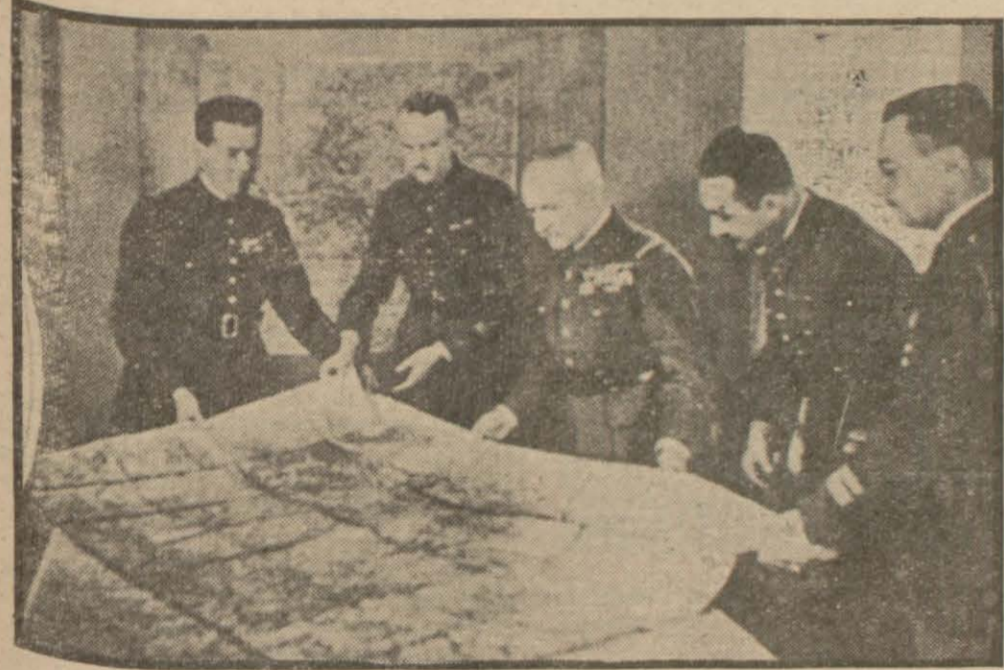
Alman - Holânda hududu su altında bırakıldı

Almanlar bir Holânda köyüne girerek birkaç kişiyi Alman topraklarına kaçırdılar, çarpışmalar oldu ve bir Holândalı öldü

Londra 9 (Hususi) — Almanya tarafından Holânda ve Belçika hududlarında yapılan devamlı askeri tahşidat, bu iki memleketi derin bir endişeye düşürmüştür. (Devamı 5 inci sayfada)

Almanlarla Fransızlar arasında şiddetli gece muharebeleri oldu

İki taraf karanlıkta el bombaları kullandı, çarpışmalar çok şiddetli oldu

Fransız kurmay subayları harita üzerinde tetikikatta bulunuyorlar

Paris 9 — Havas Ajansı askeri vaziyet hakkında şu izahatı veriyor: Bir ayı mütevaciz bir zamandanberi (Devamı 5 inci sayfada)

Naziler eski Alman veliahdini nezaret altına aldılar

Eski veliahd evinden dışarı çıkamamaktadır

Paris 9 (Hususi) — Berlinden alınan haberlere göre Potsdam civarında ikamet etmekte olan eski Alman veliahdı, bir müddettenberi evinden dışarı çıkamamaktadır.

Eski veliahd, Nazi merkezi komitesinin emriyle evinde nezaret altına alınmıştır.

Son zamanlarda halk tarafından eski veliahd'e karşı gösterilen sempati ve gezintileri esnasında kendisine yapılan tezahürat, Nazi makamlarının endişesini doğurmuş ve prensin nezaret altına alınmasını intaç etmiştir.

Eski Alman veliahd'i zevcesile bir arada

Almanyada birçok kişi tevkif edildi

Himler haricden suikasd faillerini bildirecek olanlara 25 bin sterlin veriyor

Royter Ajansı suikasd münasebetile neşrettiği bir tebliğde diyor ki: "İngiltere bu mes'uliyete iştirak etmediğinden dolayı mazur görülmesini rica eder,"

Bugünkü Büyük Matem

Şehirde bütün eğlence yerleri kapanıldı

Fani Mustafa Kemal'in Ebedî A - tatürke intikal ettiği günün dönüm yılı günündeyiz. Geçen yıl bugün saat 9 u 5 geçe münkariz bir im - peratorluğun enkazı üzerinde dün - yanın en modera, en halkçı, en ileri, en inkılâbci devletini kurmak için çabasan ve yalnız milletin tealisini için çarpan bir kalb durdu. 18 mil - yon halkı Mustafa Kemalleştiren ve dünyayı teshir eden büyük deha söndü. Bugün bu acının ızdırabile mükedder ve müteallim bulunuyoruz. Acımız büyük, yaramız derin - dir. (Devamı 4 üncü sayfada)

Bir İtalyan gazetesi Sovyetleri tehdid ediyor

Roma 9 (Hususi) — «Ciornale d'Italia» gazetesi, Moskova hükümetinin İ - talya hakkındaki tahrikâmiz siyasetini şiddetle tenkid eden bir makalesinde, ezotimle diyor ki: (Devamı 5 inci sayfada)

Başvekil, İktisad ve Ticaret Vekilleri arasında toplantı yapıldı

Ankara 9 (Hususi) — Başvekil doktor Refik Saydam bugün öğleden sonra İktisad Vekâletine gelmiş, İktisad ve Ticaret Vekilleriyle beraber uzun bir toplantı yapılmıştır.

Hitler dün parti ve hükümet erkânile uzun müddet görüştü

Berlin 9 (Hususi) — Bu sabah Münih - den dönmüş olan Hitler, başvekilat da - resinde parti ve hükümet erkânile uzun süren bir istişarede bulunmuştur.

İstişarelerin, Münih suikasdile alâka - dar olmadığı tasrih edilmektedir. İstişa - relere Rudolf Hess de iştirak etmiştir.

Başvekilat dairesini muhafaza eden Nazi hücum küt'aları takviye edilmiştir.

Bugün, daireye girip, çıkanların hepsi sıkı bir taharriyata tâbi tutuluyordu.

Münih'te 1933'de ilk Naziler tarafından tertib edilen bir nümayiş

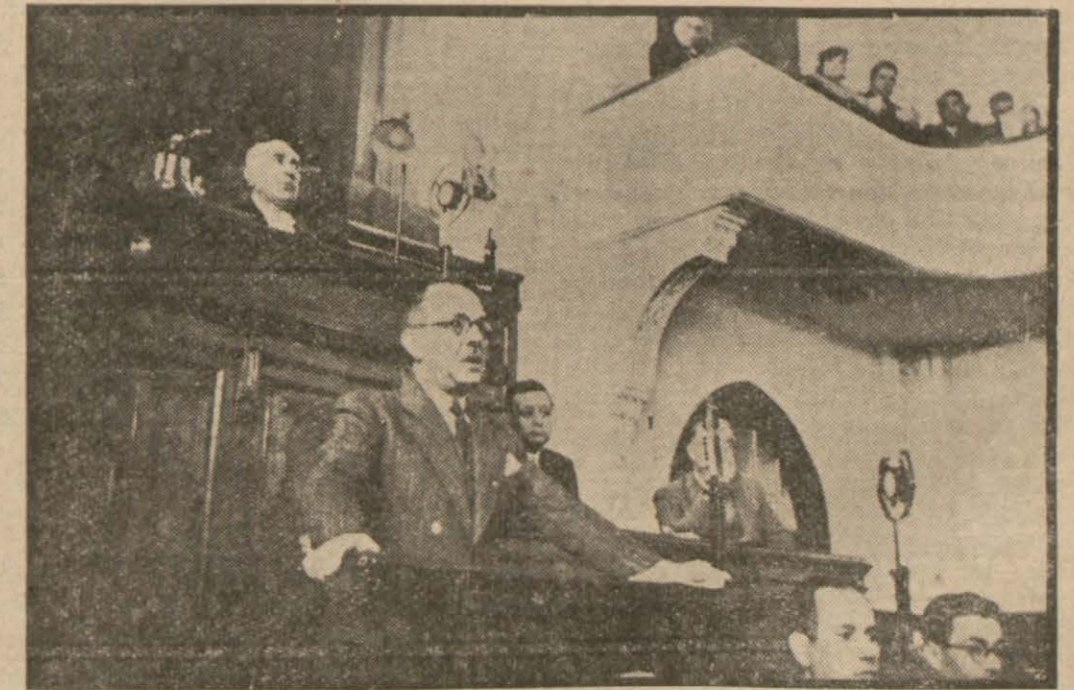
Londra 9 (Hususi) — Almanyada, Mü - nih sulkasından Hitlerin kurtuluşu ha - birahanesi yarı yıkık bir hale gelmiştir. (Devamı 5 inci sayfada)

Çemberlayn sulh tavassutunun netice vereceğini ummuyor

Londra 9 — Bugün Mansion House'de Çemberlayn hazırlıyarak gönderdiği verilen öğle ziyafetinde hastalığı sebebi - bu nutukta Belçika ve Holânda hüküm - le bulunamayan Çemberlayn'nin nutkunu darlarının tebligatlarına temas ederek di - yor ki: (Devamı 5 inci sayfada)

Ankara anlaşması mer'iyet mevkiine girdi

Anlaşmanın Meclis tarafından ittifaflı tasvibi Pariste büyük bir memnuniyetle karşılandı

Hariciye Vekili Şükrü Enay oğlu anlaşma hakkında Mecliste beyanatta bulunurken

Ankara, 9 (Hususi) — Meclisin Çar - şamba günü toplantısında alkışlar a - şında kabul edilen Ankara anlaşma - girmiştir. (Devamı 5 inci sayfada)

Hergün

*İhracat serbetisi,
İthalât serbestisi*

Yazan: Muhittin Birgen

Dünkü makalemizle hükümetin bir kısım mahsullerimizin ihracını meneden kararları ortadan kaldırmak suretiyle yapmış olduğu hareketin ne kadar mühim olduğunu bir parça izah ettik. Mühim bir iktisadi siyasetin mu-kaddemesi sayılabilecek derecede mühim olan bu karar, memleketin dahilî piyasasında ve bilhassa köy muhitinde çok iyi tesirler yapmaya başlamış ve bu tesirlerin süratle inkişaf edeceği de muhakkak bulunmuştur.

Ancak, ihracat işlerinde serbestinin iadesi, memleketi iktisaden rahatlandırmaya kâfi gelemez. İhracata verilen serbesti ile birlikte ithalât rejiminde de böyle bir harekete ihtiyaç vardır. Eğer aldığımız yorsak Ticaret Vekâleti, ihracat işleriyle müvazi olarak ithalât işlerini de normal bir inkişafa doğru götürecektir ve kararların hazırlanması meşgulüdür. Yalnız bir zamanda bu kararlarda itihaz edilecek olursa, memleketin kendisini ağır surette hissettirmeye başlamış olan işsizlik, tedricî surette azalacak, belki de kısa bir zamanda büsbütün ortadan kalkarak her şey, harb şartlarının çerçevesi içinde, tabii mecrasına dönmüş olacaktır.

Filhakika, ihracat işlerimizde verilmiş olan kararlar, ithalâtta da, kendileriyle müvazi olarak, bir takım kararların alınmasını iktiza ettirmiştir. En büyük ihracatını Almanyaya yapıp en büyük ihtiyaçlarını da Almanyadan tedarik eden Türkiye, birdenbire harb karşısında kaldığı zaman, bütün işlerini, harbin muhtemel inkişafına göre yeniden bir tanzime tâbi tutmak mecburiyetinde bulunmuştur. Böyle bir tanzimi zarurî kılan sebepler muhtelif: Türkiye, haricî ticaretini ve mübadele ihtiyaçlarını, acaba hangi istikametlere doğru tadil mecburiyetinde kalacak? Aynı zamanda bütün muhariblerle ticaret yapabilecek miydi? Buna, kendisini alâkadar eden siyasi münasebetler ne dereceye kadar müsaide olacak ve hangi istikamette inkişaf edilecekti? Klering sistemi ne dereceye kadar uygulanırdı? Yahud da serbest dövizle yapılacak işlerde Türkiye haricî ticaret müvazenesinin inkişaf ihtimalleri ne olacaktı? İhracatın birdenbire durdurulması, memleketi döviz girmesine mâni olacağına göre bu müvazene tutmak ve desletin döviz ihtiyaçlarını karşılayabilmek üzere ithalâtta da tahdid etmek zarurî değil miydi?

Bunlar ve bunlar gibi daha birçok meseleler, Türkiyenin, hiç beklenilmemiş bir harb karşısında, tedricî surette sulh iktisadiyatından harb iktisadiyatına geçmesini temin için halli icab eden bir devanın esas unsurlarını teşkil ediyordu. Bu unsurlar üzerinde düşünmek, bunlara birer hal şekli bulmak, gittikçe kendisini hissettiren bir zaruret halini aldı.

Bunların hallerine intizaren geçen günler arasında, piyasada da spekülasyon faaliyeti başını alıp yürümeye başlamıştı. Meselâ, inşaat malzemesi, başta demir olmak üzere, her gün biraz daha pahalılandı. Ağustos ayında 11-12 kuruşa satılan demir, kısa bir zamanda bir mislin den fazla pahalılandı. Meselâ, kalay ve çinko gibi hemen her gün her işte kullanılan maddelerde fiyatların Cihan Harbinin büyük fiat hareketlerini geride bırakacak sıçramalar yapıldığı görüldü. Avrupa derlery, Avrupa kumaşları derhal pahalılamaya başladı. Bu pahalılığa amil olan müessirler arasında piyasanın stok vaziyeti, bazı maddelerde belki de bir dereceye kadar amil olmuştur, fakat, bu amilin yanbaşında bilhassa psikolojik olanın tesiri daha umumî ve şamil oldu. Meselâ, size dün metresini yedi liraya sattığı kumaş için, bugün aynı kumaşın dokuz lira istemektен çekinmedi. Sebepini sorduğunuz zaman, size sadece susturucu bulduğunu su cevabı verdi:

— Efendim, harb. Artık bu kumaşlar bir daha gelecek değildir. Size sattığımız fiatla bu kumaşın yerine bir diğerini koyamazsınız imkân var mı?

Cihan Harbindeki fiat yükselmelerini pek iyi bilen müşteri, eğer bugünkü şartların iç yüzüne vâkif değilse, elbet bu cevabın akan suları durduran kuvveti karşısında, lâl ve epkem, susması mecburdur. Halbuki, bugün işler öyle değildir; Cihan Harbinde Türkiye de muharibdir. Halen Türkiye muharib olmadığı gibi kendisini harbe sevkedecek sebepler de gündün güne azalıyor. Şu dakikada, bütün yollar ve bütün imkânlar açıktır. Türkiye, kendisinin ithaline muhtaç olduğu maddeleri her taraftan getirebilir. Serbest dövizle alıs veriş edilebilir için de ellinde kâfi derecede imkânlar bulunduğu gibi ihracata verilen serbesti sayesinde bu imkânlar da genişleyecektir. Aynı zamanda, bundan birkaç ay evvel, takas primleri yüzde seksene kadar çıkmış olduğu halde, takas işlerinin bir elde toplanmasını temin eden Takas Limitet şirketi sayesinde bu nisbet hemen hemen yarıya düşmüştür. Belki de daha azalacaktır. Vakiâ; harb şartları, iptidai maddelerin, mamul esyanın, nakliye ve sigorta ücretlerinin pahalılaması, maliyet fiatları üzerinde tesir yapabilir. Ancak,

Resimli Makale:

≡ Senin hakkın, başkasının hakkı... ≡

«Nihayetsiz bir hürriyet tasavvur edilemez, hakların en büyüğü olan yaşamak hakkı bile mutlak değildir», ölümün eşğinde nihayet bulur; bir zaman ve imkân çerçevesi ile çerçevlenmiştir.

Kendini tamamen hür, tamamen serbest, tabiatın verdiği bütün haklara mâlik farzedebilirsin. Fakat başkasının hürriyetine, serbestisine, hukukuna ulaştığın dakikada durmak şartı ile, aksi halde her şeyi birden kaybedersin.

SÖZ ARASINDA

Vindsor köşkünün Kâhyası

Londrada 29 senedir Vindsor köşkkünün kâhya kadınlığını yapan, bütün İngiliz hanedanı erkânı ile yakından temasta bulunan Madam Amelia Rawlings tekaüde sevk edilmiş, kral da kâhya kadının bunca yıllık emeklerine mukabil, kendisine şato dahilinde bir köşk hediye etmiştir. Burada kendisini köşkünün odesında görüyorsunuz.

İngiliz lirası da üç ay evveline nisbetle yüzde yirmi kadar zaten düşmüştür. Şu halde, bugün Türkiyeye yeniden ithal edilecek bir maddenin, hiç olmazsa bir müddet için, eskisinden daha pahalı olacağını farzetmeğe ciddi bir sebep yoktur. Fakat, spekülasyon ve ihtikâr ruhu, iki aylık intikal devrinde geniş mikyasta istifadeyi ihmal edemez. Nitekim etmiştir. O, sırf Cihan Harbinin uyandırdığı psikolojik havayı kullanmış ve aynı zamanda intikal devrinin tahdidatından kuvvet almış ve yürümüştür.

Halbuki, eğer bu işler tanzim edilecek olursa memleket için, hiç olmazsa muayyen bir müddet, yeni bir pahalılık bahis mevzuu olmaksızın ihtivaçlarını normal surette temin etmek kabildir. Yalnız bu işin kabul olduğu kadar az tahdid şartları içinde cereyan etmesi lazımdır. Mademki, son günlerde ihracatta serbesti iade edildi, şu halde ithalâtta da serbest üzerine yeniden tanzimi işi gecikmeyecek demektir. Hükümet bu suretle bir taraftan ihracatı, diğer taraftan ithalâtı serbest bir rejime doğru götüürünce, piyasadaki darlık kendiliğinden kaybolur. Yalnız, halkımızın da bu işlerde hükümet yardım etmesi, spekülasyonu sımartacak telâhi hareketlerle bulunmaktan çekinmesi lazımdır. Bu da her iki sahada yapılmalıdır: Müstahsil mahsulünü satarken, müstahlikte tehtivacını tedarik ederken...

Muhittin Birgen

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Şöyle bir mektub aldık:

— Ben kotra meraklısı bir adamım, oturduğum yer Bostancıdır, fakat Bostancıda mahfuz bir yer olmadığı için kotramı ötedenberi Fenerbahçeye çekerim. Fakat bu yıl Bostancıya bir dalgakıran yapıldı, ben de Fenerbahçeye kadar gidip geimekten kurtulduğum için sevindim, kotramı da Bostancıda, yeni dalgakıranın arkasına bağladım. Fa-

kat sen misin zahmetten çekinen? Geçen akşam şiddetli bir lodos fırtınası çıktı, bizim dalgakıran meğer çok alçakmış, Marmaradan kopup gelen dalgalar seddi aşarak içeri girdiler. Dalgakıranın arkasına sığınmış olan birçok sandallarla birlikte benim güzel kotram da parça parça oldu. Şimdi dalgakıran denilen şeyin su seviyesinde yapılmasının malul bir şey olduğuna:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Çocuk taşımak için Ketenden çantalar

Hergün bir fıkrâ

Kimse seyretti mi ki!

Bir muharrir bir piyes yazmış, Şehir Tiyatrosuna vermişti. Piyes sahneye konuldu. İlk temsil çok tenha idi. İkinci temsilde tiyatrodâ ancak birkaç koltukta insan vardı. Piyesi kaldırmak icab ediyordu, muharrir itiraz etti:

— Piyesimi üç gün içinde kaldır-maya hakkınız yoktur.

— Peki amma, dediler, halk piyesini beğenmedi.

Muharrir güldü:

—Halk mı beğenmedi, bunu nereden çıkardınız, kimse seyretti mi ki, beğenmiyen bulunsun?

Seferber halinde bulunan Fransız ordusunun bir günlük yiyeceği

Seferber halde bulunan Fransız ordusunun bir günlük yiyecek listesi şudur:

- 3.000.000 kilo ekmek,
- 2.200.000 kilo et.
- 350.000 kilo pirinç ve kuru sebze,
- 200.000 kilo şeker,
- 150.000 kilo kahve,
- 8.000.000 kilo şarap.

İngilterenin en hamiyetli adamı

Hayır müesseselerine yaptığı milyonlarca İngiliz lirası teberrularile şöhret bulmuş olan İngiliz maliye ve sanayici lerinden Morris otomobilleri sahibi Lord Nuffield hava nezaretinde vazife almış.

İngiltere hava kuvvetlerinin faal bir surette işlemlerini temin eden büyük teşkilâtın umumî müdürlüğüne getirilmiş-tir. Lord Nuffield, bu memuriyetinden maaş almıyacaktır. Lord, zarar ve hasara uğramış tayyarelerin tamirinden, ve bütün tayyarelerin hazırlanmasından mesul olacaktır.

Lord Nuffield, 1936 senesinde hava nezaretine müracaat ederek, İngiliz hava cılığının kuvvetlenmesine yardım maksadıyla bütün tayyareleri kendi fabrika-sında yapmaya talib olmuş, o zamanki hava nazirinin bu teklifi reddetmesi üzerine sanayici lord «bir harb takdirinde Allah yardımınız olsun...» demişti.

İngiltere hükümeti, hava hücumları esnasında emzikte veya yeni yürüyen çocukları bulunan kadınların sığınaklara gidecekleri sırada, yavrularını yanlarında taşıyabilmeleri için sağlam ketenden çantalar yaptırmış, ve çocuklu ailelere dağıtmıştır.

Londra radyosunda Hitler temsil edilemiyor!

Londra radyosunun verdiği temsillerde, hiçbir aktör Hitler'i temsil etmeğe yanaşmamaktadır. Son günlerde radyo idaresi «Gamalı haçın gölgesi» isimli bir skeçi temsil ettirecekti. Bütün aktörlerin böyle bir temsilde rol almaktan imtina eylemesi üzerine piyesteki, Göbbels, Göring, fon Papan, Röm ve diğer şahsiyetlerin isimleri kaldırılmıştır.

«Gamalı haçın gölgesi» Nazîlîğin kuruluşunu anlatır.

Sözün Kısası

Yazı Çok Olduğu için
Bugün Konamadı

Bugünkü Büyük Matem

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

Bu sabah bütün memleket gibi İstanbul da uykusundan çığırını yakan bir sızı ile uyandı. Şehir her zamanki gürültüsünde bile mateme iştirakin sesi işitilmiyordu. Bütün gözler yaşlı, bütün yüzler neşesizdi. Halk âdetâ hızlı konuşmaktan, hızlı yürümekten çekiniyordu ve sanki Atatürk uyuyor, onu rahatsız etmekten korkuyor gibiydi. Şehirde bütün bayraklar yarıya inmişti. İhtifallere her tarafta C. H. P. umumî merkezinin tanzim ettiği programa uyularak, aziz Atanın ruhunu, kendisine verene ve eserini milletine bırakarak gözlerini kapadığı saatte, 9 u 5 gece başladı.

Halkevinde

Vali ve belediye reisi Lütfi Kırdar, İstanbul komutanı Hâlis Biyıktaş, vilâyet ve belediye erkânı, şehrimizdeki resmî ve hususî müesseseler ileri gelenleri ve kalabalık bir halk kütlesi Eminönü Halkevinin konferans salonunu erkenden doldurmuştu. Salonun bir köşesine Ebedî Şefin büstleri milli ve parti bayrakları, çiçeklerle bezemisi olarak yerleştirilmişti.

Tam dokuz beş gece Ev reisi Ağâh Sırrı Levend kısa fakat vezir bir hitabıyla salonda bulunanları tazim sükûtuna davet etti. Bütün salon 5 dakika nefes almaktan çekinerek Atanın aziz hatırasını andı. Bundan sonra tekrar kürsüyü işgal eden Ağâh Sırrı Levend, Ebedî Şefin hayatını, eserlerini, hizmetlerini, meziyetlerini tebarüz ettiren etrafı ve heyecanlı bir konferans verdi. Onun kayıbdan duyduğumuz teessürü anlattı.

Nutku müteakib Felsefe Fakültesi öğrencü sınıf talebesinden Sevim Levend İsmet İnönünün 4-11-938 tarihli beyannamesini okudu. İhtifal bu suretle sona ermişti. Hazır bulunanlar toplu olarak önde çelenk olduğu halde Gülhane parkına giderek Sarayburnundaki Atanın heykeline çelenği büyük bir teessürle vazettiler.

Bütün Halkevlerinde de aynı şekilde merasim icra edilmiştir. Beyoğlu Halkevinde Beyoğlu kaymakamı ve birçok güzide zevat bulunmuştur.

Ev reisi Ekrem Tur hazrını sükûta davet etmiş, tazim sükûtundan sonra avukat Hâşim Refet bir konferans vermiş ve Millî Şefin beyannamesi okunmuştur. Toplantıda bulunanlar Taksim âbidesine giderek muhteşem bir çelenk koymuşlardır.

Şişli Halkevinde de nutuk söylenmiş, ihtifalden sonra Yedek Sübay okulunun önündeki Atatürk heykeline çelenk konmuştur.

5000 i aşan yüksek tahsil gençliği ise, Üniversite konferans salonunda sabahın pek erken saatlerinde toplanmış, Atası için yapılacak ihtifale heyecanla katılmağa hazırlanmıştı.

Hep bir ağzdan söylenen İstiklâl marşile ihtifale başlanmıştır. Rektör Cemil Bilsel gençliği Atanın unutulmaz hatırasını önde sükûta davet etmiş, Atatürkün emanetçileri derin bir huşu içinde beş dakika susmuşlardır. Rektörden sonra birçok hatibler heyecanlı hitabelerle Büyük Atayı anmışlar, eserine olan bağlılıklarını tebarüz ettirmişlerdir.

Bütün mekteplerde de heyecanlı toplantılar yapılmış, bütün şehir, bir tek kalb halinde Atatürkün kayıbdan duyduğu teessürü izhar etmiştir.

Bugün şehrimizdeki bütün eğlence yerleri programlarını tatbik etmemek ve müesseselerini kapamak suretiyle umumî teessüre iştirak etmişlerdir.

TAKVİM

İKİNCİTEŞRİN

Kumul senâ 1655	10	Arabi senâ 1353
Birinciteşrin 28	Resmî 1313 1933	Kasım 8

CUMA

GÜNEŞ	Ramazan	İMSAK
S. D.		S. D.
6 89	28	5 00
1 42		12 02

	Oglo	İkinci	Akşam	Yatsı
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 11 08	14 09	15 56	18 80	
7 02	9 42	12 00	1 84	

Yarına aid evkat cetveli

GÜNEŞ	Ramazan	İMSAK
S. D.		S. D.
6 40	29	5 01
1 44		12 04

	OGLE	İKİNDİ	AKŞAM	YATSI
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 11 58	14 88	16 55	18 29	
E. 7 02	9 42	12 00	1 84	

TELGRAF HABERLERİ

Almanyada birçok kişi tevkif edildi

Himler haricden suikast faillerini bildirecek olanlara 25 bin sterlin veriyor

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

Himler'in nutkunu söylediği kürsü ise, tamamen çöken damın enkazı altında kalmıştır.

Hâdise mahallinde tetkikat

Gestapo (Alman gizli polis teşkilâtı) tarafından tayin edilen hususî bir komisyon Münih'e giderek, hâdise mahallinde tahkikata başlamıştır. Vak'anın tarzı cereyanı ve diğer teferrüt tesbit edildiği sırada, bilhassa şu cihet nazarı dikkati çekmiştir: Hitler, her sene burada söylediği nutku gece saat 8,30 da başlar ve 10 da bitirdi. Halbuki dün, nutkun mutad saatten 40 dakika evvel yani 9,20 de bitiren Hitler, derhal trenine binerek Berlina hareket etmiştir.

Faileri meydana çıkaranlara (600) bin mark verilecek

Suikastın faillerini meydana çıkarmak üzere evvelce vâdedilen 500 bin marka, bilâhare bir şahıs tarafından yüz bin marka daha ilâve edilmiş ve yekûn 600 bin marka çıkarılmıştır.

Ayrıca Gestapo şefi Himmler de, suikastın mahiyeti veya faileri hakkında ecnebi memleketlerden verilecek malû ecnebi mükâfat olmak üzere 300 bin markanata mükâfat olmak üzere 300 bin markalık döviz (takriben 25 bin İngiliz lirası) tahsis etmiştir.

Tevkifat yapıldı

Münihde suikast dolayısıyla birçok tevkifat yapıldığı ve ecnebilere karşı bazı tedbirler alındığı haber verilmektedir. Mevkûfların sayısı belli değildir. Bunlar, hususî tahkik komisyon tarafından birer birer isticvab edilmektedirler.

Hâdisenin cereyan ettiği «Bürgerbrau» birahanesi, civar bina ve sokaklar polis nezareti altında bulunmaktadır. Bu münatakaya girmek yasak edilmiştir.

Ölenler ve yaralananlar

Alman resmî ajansı tarafından verilen malûmata göre, infilâkın tevliç ettiği insan zayıflarının bilânçosu şudur: 7 ölü, 29 u ağır olmak üzere 63 yaralı. Ölümler arasında bir kadın cesedi de bulunmuştur.

Gizli Alman radyosunun neşriyatı

Bugünkü neşriyatında Münih suikastından bahseden gizli Alman «hürriyet radyosu», Nazi istibdadına karşı ilk bombanın atılmış olduğunu ve diğerlerinin bunu takip edeceğini söylemiştir.

Almanlar İngiltereyi itham ediyorlar

Bern 9 (A.A.) — Alman radyosu saat 17 de yaptığı haber neşriyatında Münih suikastının faili olmakla İngiltereyi kat'i surette itham etmektedir. Diğer taraftan Moskova radyosu da, «bu suikastın mes'ullerini Alman hükûdamları haricden aramak lâzım geldiğini» bildirmektedir.

Alman radyosu infilâkta 7 kişinin öldüğünü ve 63 kişinin yaralandığını bildiriyor.

Hess ve Nazi partisinin diğer şefleri suikastın biraz önce Hitler'e refakat ettikleri için ölenler arasında değillerdir.

Nazilerin vermek istedikleri mâna

Amsterdam 9 (A.A.) — Havas Ajansı bildiriyor:

Berlinden bildirildiğine göre, bazı siyasi mahfellerinin, Führer aleyhine yapılan suikastta vermek istedikleri mâna şudur: Allah Hitler'in koruyucusudur. Bu mahafil, daha hiç bir tahkikat yapılmadan, suikastın yabancı eller tarafından hazırlandığını söyler. Alman milletini tahrike çalıştırmaktadırlar.

Ancak, Hitlerin, nutkuna başlamadan evvel bilhassa hararetili bir şekilde söylediği vehile, Allah tarafından herhalde himaye edilmekte olduğuna Alman milletini kandırmak, saniyen, hâlâ bolşevik aleyhtarları olarak kalp nedamet etmiyen birkaç Nazi mensubunu ortadan kaldırmak maksadıyla, bu suikastın Gestapo tarafından hazırlanmış olması varidirdir.

Almanlarla Fransızlar arasında şiddetli gece muharebeleri oldu

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

İlk defa olarak Almanlar gece karanlığından istifade etmişlerdir.

Bütün cephe, Moselle'den Rhin nehrine kadar, her zamankinden daha kuvvetli ve daha mütearrız keşif kolları, Fransız mevzilerine tecavüz etmişlerdir. Fransız kıtaatı bu mevzilerin yardımına koştuğundan, bu tarzarruzun intaç ettiği çarpışmalar çok şiddetli olmuştur. Karanlık, otomatik silah atışlarını güçleştirdiği için muharibler el bombaları kullanmışlardır. Bilhassa Moselle ile Sar arasındaki muharebeler şiddetli olmuştur.

Alman tebliği

Berlin 9 (A.A.) — «Başkomandanlığın tebliği»:

Geçen iki gün içinde düşmanın bir veya iki bölüklük kuvvetlerle Sarbrücken ve Pirmasens'in cenubu garbinde yaptığı müteaddid tarzarruzlar püs kürtülmüş ve mukabil tarzarruzlarla düşmanın bir miktar esir alınmıştır. Biraz daha şiddetli topçu faaliyeti haricden kaydedilecek mühim bir hâdise olmamıştır.

7 Teşrinisani'de düşürülen düşman tayvarelerinin sayısı, biri İngiliz olmak üzere yedidir.

Cemberlayın sulh Tavassutunun net'ce Vereceğini umuyor

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

İki hükümdarı tavassut teklifine sevden yüksek sebepleri herkes takdir edecektir. İtiraf ederim ki, geçmişteki tecrübelerimize binaen, Alman şansölyesinin tatmin edici bir cevap vereceğini pek umuyorum.

Biz harbe lüzumundan bir gün daha fazla devam etmek istemiyoruz. Münasib ve tatmin edici bir tarzı hal elde edilebilirse, İngiliz hükümeti verilecek cevap hakkında majeste krala tavsiyelerde bulunacaktır. Fakat daha evvel dominyonlarla ve müttetiklerle istişare edilmesi icab edecektir.

Cemberlayın bundan sonra müttetiklerin vaziyetinin geçen haftalar zarfında kuvvetlendiğini söylüyor ve diyor ki:

Ankara anlaşması

İngiliz - Fransız - Türk muahedesi doğu - cenubi Avrupasında kuvvetli bir barış âletidir. Almanya ile Sovyetler arasındaki pakt ise Sovyetlere mühim faydalar temin etmiş olmasına mukabil Almanya'ya alçalma ve ziyalara malolmuştur.

Nihayet ambargonun kalkması, Amerika bitaraflığını idame imkânlarını temin etmekle beraber, müttetiklere dünyanın en büyük depolarının kapısını açmaktadır.

Darbeleri indirmeğe başladığımız zaman...

Keza harb cephesinde atıl kaldığı - mız için de muahaze ediliyoruz: Fakat 1914 harbi bize isbat etmiştir ki, darbeyi bütün makine işlemeğe âmade olduğu zaman indirmek, makine yarı yarıya hazırken indirmekten daha iyidir. Darbeleri indirmeğe başladığımız zaman düşman kalesi yıkılmakta gecikmiyecektir. Keza cephe tarzarruz geçmeden önce cephe gerisindeki ahâlinin himayesi şimdî 1914 ten daha çok lüzumludur.

Almanya cevap vermeyecekmış

Kopenhag 9 (A.A.) — National Tidende gazetesi Berlin muhabininin, yüksek şahsiyetlerle görüştüğünden sonra verdiği bir habere göre, Holanda ile Belçikanın tavassut teklifine, Almanya tarafından hiçbir cevap verilmeyecektir.

Ruzveltin tavassutu isteniyor

Londra 9 (A.A.) — Büyük bir şöret olan işçi şeflerinden George Lansbury Ruzvelt'e bir telgraf çekerek bu korkunç harbi derhal durdurmak için Belçika ve Holanda hükümdarları tarafından yapılan asilâne teklif lehinde kudretli yardımını rica etmiştir.

Kral Karol da tavassutta bulundu

Londra 9 (Hususî) — Romanya kralı Karol, Belçika ve Holanda hükümdarlarının sulh teşebbüsüne iştirak ederek, bu gün İngiltere kralına, Fransız cumhurreisine ve Hitler'e birer telgraf göndermiş, Belçika ve Holanda hükümdarları tarafından yapılan tavassut teklifinin müsbet bir şekilde telâkki edilmesi temennisinde bulunmuştur.

Alman - Holanda hududunda dün akşam bir çar, işra oldu

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

Holanda hududunda sevkedilmiş olan Alman motörlü kıt'alarının başka, bugün de Alman süvari kıt'alarının aynı münakada tahâşşüd ettiği görülmüştür.

Alman tahşidatı hakkında mütealeasına müracaat edilen bir askerî müşahid, şu mânidar sözleri söylemiştir:

— Tankları yüzdürmek mümkün değildir. Halbuki at, nehri ve kanalları kolayca yüzerek geçen bir hayvandır.

Almanyanın bu hazırlıkları karşısında Holanda ve Belçika makamları da, şimdiye kadar almış oldukları emniyet tedbirlerini takviye etmişlerdir.

Hudud su altında

Holanda erkânharbiyesi, bazı barajların yeniden açılmasını emretmiş ve bütün Holanda - Alman hududu su altında bırakılmıştır. Ayrıca, kanallardaki vapur seyirleri durdurulmuş ve hudud muhafızlarına, ilk tehlike işaretini müteakib kanalları ve bunları birbirine bağlayan köprüleri berhava etmek için emir verilmiştir.

Hududda çarpışma

Bu akşam geç vakit Amsterdamdan alınan haberlere göre, Holanda - Alman hududunda bulunan Venloy köyünde bir hâdise vuku bulmuştur.

Almanlar bu köye girerek, yerli ahalden birkaç kişiyi Alman toprağına kaçırmışlardır. İki taraf arasında çarpışmalar olmuş ve bir Holandalı ölmüştür.

İngiliz kabinesinde

Londra 9 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesi, Holanda hududunda Alman kıtaatının yaptığı tahşidat hakkındaki haberlerden sonra, vaziyet, dün İngiliz kabinesi tarafından esah surette teklif edildiğini ve Lord Halifaxın, Fransız hükümetine bu hususta temasa geldiğini yazmaktadır.

Bir İtalyan gazetesi Sovyetleri tehdit ediyor

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

— Avrupada herkes biliyor ki, İtalya bile bile harbden çekinmektedir. Fakat şunu bilmek icab eder ki, İtalya her ihtimale karşı hazır bulunuyor ve hâdiseleri teyakkuzle takip ediyor.

Sovyet tahrikâtı devam ettiği takdirde, Moskova hükümeti bunun akislerini görmekte gecikmiyecektir.

Londra 9 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Sabahtan Sabaha

Üç millet

Türk-İngiliz-Fransız ittifak muahedesinin ittifakla tasdik edildiği Millet Meclesi celsesinde Hariciye Vekilimiz mühim bir noktaya temas etti. Üç büyük devlet arasındaki bu anlaşmanın bizim için yalnız siyasi bir zafer değil aynı zamanda içtimai bünyemiz ve kültürümüz hesabına da bir muvaffakiyet olduğunu söyledi. Türkiye'de Fransız harsına karşı hayranlık, İngiliz terbiyesine karşı da takdirkârlık yeni değildir. Halk tabakaları arasında bile İngiliz malına emniyet, Fransız kültürüne hürmet milli bir an'ane halindedir.

Osmanlı İmparatorluğunun son devirlerindeki (Hünkâr iskelesi), (Ayastafanos) hâdiseleri ve müsterek (Sivasto pol) hatıraları bu tabii sevgiyi coğrafi ve tarihî vazifelerin zaruretleri ile kuvvetlendirmiştir.

Fransa ve İngiltere birbirlerini uzun tecrübelerle anlamış ve arz üzerinde kendilerini tatmin edecek noktalarda hakimiyetlerini tesis etmiş tek devletlerdir. Ummî siyasetlerinin hedefi sadece bu mevkiî tehlikeye düşürmemektir. Türkiye, milli hududları içinde geniş mikyasta bir kalkınma devri geçiren ve bunun için de dışarıda ve içeride sükün ve emniyet isteyen bir devlettir. Bu sükün ve huzuru bozacak her hareket nereden gelirse gelin bu üç devletin müsterek düşmanıdır. İşte dün Millet Meclisinde ittifakla tasdik edilen ittifak muahedesini bu sükün ve emniyetin temel taşıdır. Fakat Türk milletinin garbin iki büyük medeniyetine siyasi ve askerî yollarından bağliyan muahedenin kıymeti bundan ibaret değildir. Hariciye Vekilimizin güzel tabirlerle izah ettiği gibi bu rabita üç milletin kültür ve emniyet hayatlarını da kaynaştıracak ileri hareketin başlangıcıdır. Muhtâc olduğumuz ve milli kabiliyetimizi işletecek her vasıtayı bu iki medeniyetin gerek ilim, gerek san'at ve teknik kaynaklarında bulacağız. Milletleri birbirine bağlayan vasıtalar ne hissi temayüller ne de sadece siyasi zarurettirlerdir. Bugünün materyalizmi samimi hislerin mutlak surette maddî ihtiyaçlarla beraber yürümestini zarurî kılmıştır.

Ne yarı mukaddes ideolojilerin, ne de kâğıd üzerindekî tantanalı askerî ittifakların, hâdiselerin mukadder yolunu değiştiremediğini gene son ayarın hâdiseleri gösterdi. Bunun için temelleri, hem tarihî ve an'anevî rabitalara, hem de bugünün olduğu kadar yarının da karşılıklı ihtiyaçlarına tamamiyle uygun olarak atılan bu ittifak, İngiliz malı kadar sağlam, Fransız harsı kadar engin ve Türk gücü kadar da metin olacaktır.

Buhan Cahid

Siyaseti ALEMİNDE

● Hitler'e yapılan suikast

Yazar: Selim Rağın Emec

Almanya harbe girelidenberi üç - çüncü defadır ki Nazi seferine suikast yapılıyor. Bunların ilk ikisi Alman hava kumandanlığı ile Berlip polis idaresine karşı bomba atılmak suretile ika edilmişti. Üçüncüsü ise, nasyonel sosyalizmin beşigü sayılan Münih'te, gene nasyonel sosyalizmin iktidar mevkiine gelmesi münasebetile tertib olunan toplantıda, Hitlerin nutuk irad edip toplantı binasından ayrılmasını müteakib vukuca gelmiştir. Gelen ilk haberlerin muhtevası gösteriyor ki bu suikastı tertib edenler Alman devlet reisine yaklaşmış bir fenalık yapmaya imkân göremedikleri için toplantı yapılan binanın üst kat odaların - dan birine bir saatli bomba saklamışlardır. Bittabi bombanın infilâk ayarını da ona göre hazırlamışlardır. Fakat Hitler nutkunu söyledikten sonra derhal Berlina hareket ettiği için bombanın patlaması sırasında kendisi orada bulunmadığı ve böylece patlatılan cehennem makinesi de, ağılebi ihtimal, bir takım masumların kanına girdi. Altı ölü ve altmış yaralıya malolan hâdisenin ne kadar dehşetengiz bir şey olduğu, hâdisenin husule getirdiği ziyat bilânçundan anlaşılıyor. Bu suikastı kimlerin yaptıkları malûm olmadığı gibi bundan evvel - kilerin faileri de bulunmuş değildi. Bu hal bittabi, Nazi seferi arasında haklı bir huzursuzluk yarattığı gibi bittabi Alman devlet reisinin emniyetini de selbetmiştir. Bazı Alman gazetelerinin, bu gibi ahvalde duyulan teessürün sevkile, bunu İngiliz casus teşkilâtına maletmelerinin yerinde bir itham olduğuna hükmedilemez. Çünkü beynelmilel ihtilâfları şahsa tevcih edilmiş suikastlarla hal ve fasletmek istiyen bir komiteci zihniyetinin, gayet tabii olarak mukabeleci davet etmesi kadar mantıklı bir şey olamaz. Bundan ötürüdür ki, bu vak'ayı haricî bir tertib olarak ele almak akla uygun gelmiyor. Olsa olsa, Hitler'e suikast yapanlar, ya partinin antikomünist müfrit unsurlarıdır ki Sovyet Rusya ile yapılan anlaşmadan memnun değillerdir; yahud da bazı askerî seferlerin mübmel bırakılma - larından memnun olmayan orduya mensup unsurlardır. Bu ihtimallerin her ikisi de tahakkuk etmediğidir ki üçüncü bir faraziye olarak ecnebi tahrikâtı mevzu bahis olabilir. Fakat yukarıda da işaret etmiş olduğum vehile böyle bir hareket, elbette ki mukabil tertibata baş vurulmasını intaç edecek ve bundan da, gene beynelmilel münasebetler müteasir olacaktır. Felenek kraliçesile Belçika kralının sulh lehinde yaptıkları asil hareketin İskandinav devletleri hükümdarlarının müzaheretini kazanarak tesirini bir hayli arttırmak istidadını gösterdiği şu sırada, bu müessif hâdisenin vukuca mu teşebbüsü akim bırakılabilecek bir fena tesadif olabilir. Buna hayıflanmak yerindedir.

Selim Rağın Emec

diriyor:

Taymis gazetesi, İtalyan gazetecisi Gaydanın, kominternin beyannamesine İtalya namına verdiği cevabdan dolayı memnuniyet beyan etmektedir.

Gayda İtalyanın, Balkanlarda Sovyet Rusyanın daha sadık bir sulh muhafızı olduğunu söylemiştir.

Şehir Haberleri

Değirmenciler un çeşnisini bozdular ve fiatları yükselttiler

Un fiatlarındaki yüksekliğin ihtikâr mahiyetinde olup olmadığı tetkik ediliyor

Belediyenin ekmeğ çeşnisini her sene yeniden tesbit etmeğe karar verdiği ya - zılmıştı. Eylül ayında tesbit edilen yeni çeşni hazırlanırken değirmenciler, kır - macılar, ekmeğçiler ayrı ayrı çağırıl - mış, fiat üzerinde mutabakat teminine çalışılmıştı. Değirmenciler unun çuval - lını ekmeğçilere altı yüz kuruştan vereceklerini bildirmişlerdi. Bu un, beledi - yenin tesbit edilen ekmeğ çeşnisi unu olacaktı.

Bir iki gün muvafık görülen çeşni üzerinden un veren değirmenciler, müteakiben çeşniyi bozmuşlardır. VİLA - yet hududları dahilinde dört değirmen vardır. Dört değirmenin de aynı zaman - da çeşniyi bozmuş olması manalı görü - lülmektedir. Dört değirmen, çeşniyi boz - makla beraber, unun çuvalını da 600 ku - rustan 615 kuruşa çıkarmışlardır.

Belediye, çeşniyi bozan, un fiatlarını yükselten değirmenciler hakkında tetki - kata başlamıştır. Diğer taraftan Ticaret odası da belediyenin müracaatı üzerine un fiatı tereffüünde ihtikâr olup olma - dığını tetkik etmek üzere keyfiyetten ih - tikâr komisyonunu haberdar etmiştir. De - ğirmenciler un fiatlarında ihtikâr yap -

tıkları anlaşılırsa cezalandırılacaklardır. Dört değirmene mukabil kırmacıların sayısı on beş kadardır. Belediyeye tesbit edilen şekle göre kırmacılar kırma para - sı olarak otuz para alacaklardır. Halbuki son günlerde kırmacıların bu fiatı otuz altı paraya çıkardıkları görülmüştür. Be - lediye, kırmacılarla temasa geçmiş, fiat - ların yükselme sebeplerini tahkike baş - lamıştır.

Hariciden çuval az gelmekte olması yü - zünden çuval fiatları bir miktar yüksel - miştir. Değirmenciler, fiatlara beher çu - val başına yapmış oldukları on beş ku - ruş zammı, çuval ve kırma fiatının yük - selmesinden dolayı yapmağa mecbur kal - dıklarını beyan etmektedirler.

Ticaret odasındaki ihtikâr komisyo - nu çuval fiatlarının yükselme sebeplerini tahkike başlamıştır.

Bundan başka kepek ihracatının ya - pılmamasının da un fiatlarının teref - füne sebebiyet verdiği iddia olunmak - tadır.

Ahiren diğer bazı emtia meyânında ke - peğin de ihracatına müsaade edilmekte ol - duğundan, bu mahzur ortadan kalkacak - tur.

Müteferrik:

Gümrüklerde imtihana girenlerden 12 kişi muvaffak oldu

Bir müddet evvel Gümrükler Başmüdü - ründe İse mezunları arasında yapılmış o - lan müsabaka imtihanının neticesi dün Vekâletten alâkadarlara tebliğ edilmiştir.

İmtihana iştirak eden 61 İse mezunu a - rasında yalnız 12 kişi kazanmıştır. Bunlar aldıkları derecelere göre; gümrükte münhal açıldıkça Vekâletçe derhal tayin edilecek - lerdir. İmtihana kazanan gençlerin isim - leri şunlardır:

Avni Sensev, Ahmed Oran, Mahmud İmer, Hâbil Överdi, Fikri Seçkin, Necib Tüzün, Seyfeddin İkizer, Nezahet Ayrık, Orhan E - ren, Fethi Turhan, Ruhsar Aydoğan.

Şehidlikleri İmar Cemiyeti takvim çıkarmadı

Şehidlikleri İmar Cemiyetinden: Şehid - likleri İmar Cemiyeti namı altında piyasada takvim satılmakta olduğu vâki müracaat - lardan anlaşılmuştur. Cemiyetimiz; üç sene - denberi takvim ve muhtıra çıkartmamak - ta ve sattirmamakta olduğu gibi hiçbir tak - vim ve muhtıra ile de alâkadar değildir. Key - fiyet muhterem halkımızca bilinmek üzere ilân olunur.

Deniz işleri:

Macellanos vapurunun liman ve şamandıra masrafı

Haliçte iki yıldanberi mahzûz bulunan İspanyol bandıralı Macellanos vapurundan haczin kaldırıldığını yazmıştık.

Görülen lüzum üzerine vapur, bir fen he - yeti tarafından tetkik edilmiştir. Fen hey - etinin verdiği rapora nazaran, vapur tamir edilmeden hareket edebilecektir. Ancak iki yıl kadar Haliçte kalan ve liman, şamandı - ra gibi masrafları birikmiş olan vapur, bunlar verilmedikçe hareketine müsaade edil - meyecektir.

Vapurun liman ve şamandıra masrafı o - larak 700 lira borcu olduğu tahmin edilme - ktedir.

Bir Amerikan vapurunda tetkikat yapıldı

Evvelki gün limanımıza gelmiş olan Ame - rikan bandıralı Eksporter vapuru teçhizat ve teslat itibarıyla bir posta vapurunda bu - lunması icab eden her türlü evsafi halz mü - kemmel bir teknik eserdir.

Devlet Denizyolları Umum Müdürü İbra - him Kemal başkanlığında mütehasıs bir heyet, dün vapura giderek bir saatten fazla orada kalmış, vapurun her tarafını tetkik etmiştir. Bu tetkikatin İngiltereye yeniden ismarlanacak olan 11 vapurla alâkadar ol - duğu anlaşılacaktır.

Şehir Meclisinin içtima devresi bir hafta daha uzatıldı

İstanbul Şehir Meclisinin bu içtima devresi 7 gün daha uzatılmıştır. Dün de toplantılarına devam eden Şehir Meclisi ruznamedeki işleri alâkadar encümenlere havale etmiş, Ekrem Tur - dan açılan Tramvay, Elektrik, İşlet - mesi Umum Müdürlüğü murakıblığı - na bir namzed gösterilmesi için ma - kamın teklifi riyaset makamına hava - le olunmuştur. Meclis, Perşembe gü - nü toplanmak üzere dağılmıştır.

Romanya vapuru bir arıza yüzünden limanımıza döndü

Evvelki gece limanımıza gelmiş o - lan Rumen bandıralı Romanya vapu - runun yolda büyük bir kaza atlattığı - nı ve uskurunun birdenbire bozulma - sı yüzünden saatlerce deniz ortasında kalarak, nihayet tek uskurla İstanbula geldiğini yazmıştık.

Rumen vapuru burada dalgıçlarımız tarafından uskurları tel ve saireden kurtarıldıktan sonra tekrar Karade - nize hareket etmiştir.

Fakat Karadeniz Boğazına yaklaştı - ğı sırada makinelerin muntazam ça - lışmadığı anlaşılmış, kaptan vaziyeti tehlikeli görerek vapurun uskurları - nın bozulduğu tahmin edildiğinden, İ - stinye havuzlarına çekilerek eşaşı bir tetkik ve tamirden geçirilmesine lü - züm gösterilmektedir.

Ticaret işleri:

Zeytin ve zeytinyağı fiatları yükseliyor

Zeytinyağı ihracatının memnu ve zeytin ihracatının da Mesana tâbi olması dolayısıyla dahili istihlakten fazla olan bu malların toptan fiatları düşmüş ve düşüklük bilhassa istihsal mntakalarında müessir olmuştu.

Bunların da serbestce ihracatına müsaade edilmiş olması sebebiyle, fiatlar yükselmeğe ve normal seviyesini bulmağa başlamıştır.

Senehik zeytin ihracatımız 1,400,000 ve zeytinyağı ihracatımız da 4,400,000 kiloyu bulmakta ve bunların kıymeti 2 milyon li - raya yaklaşmaktadır. Alâkadarlar bu sene dış piyasalardan fazla taleber vukubul -makta olduğundan, ihracatın daha fazla yapılabilceğini bildirmektedirler.

Romanya ve Mısra zeytin ihracatı de - vam etmekte ise de, kararname henüz alâ - kadarlara tebliğ edilmediğinden zeytinyağı ih - racatına henüz başlanmamıştır. İhracatçı tüccarlar ihraç hazırlıklarıyla meşgul olma - ktadırlar

Men'i ihtikâr Komiyonu toplandı

Dün men'i ihtikâr komisyonu mntaka Ti - caret Müdürlüğünde toplanarak, yüksek fi - atla satış iddiaları etrafında tetkikat yap - mıştır. Komisyon kömür ve un meselelerini de tetkik edecek ve son günlerde mahrukat fiatlarında görülen yükseklikle, değirmen - lerdeki un vaziyetinin ihtikâr mahiyetinde olup olmadığını tesbit edecektir.

Komisyonu vukubulan şikâyetler devam etmekte beraber, bunlar daha ziyade mev - zil mahiyettedir. Alâkadarlar ihtikâr hare - ketinin hemen hemen tamamen denecek derecede durmuş olduğunu ve tetkik edi - len hâdiselerin ehemmiyetsiz mahiyette bu - lunduğunu söylemektedirler.

Pollste:

Bir amele telefon mikrofoniyle bir memuru yaraladı

Feshane fabrikasında fanlâ dalresi me - murlarından Ziya Doğanla, aynı fabrikada amelelik yapan Cemal arasında bir mese - leden çıkan kavga neticesinde Cemal, tele - fon mikrofoni ile Ziya Doğanı başından ya - ralamıştır.

Yaralı tedavi altına alınmış, suçlu amele yakalanmıştır.

Mahkemelerde

Hırsızlık yapan iki kadın yakalandı

Pencerele tırmanarak ev soyan hırsız kadınlar altışar ay hapse mahkûm edildiler

Kilyosta ev soyan Satı ve Hatice isim - minde iki genç kadın hakkında Asliye 3 üncü ceza mahkemesinde görülen bir dava dün neticeye varmıştır.

İddiaya göre iki genç kadın Kilyosta Mustafa isminde birinin evine pence - relere tırmanmak suretile girmişler - dir. Bir hayli ziynet altını ve kıymetli ev eşyası çaldıktan sonra firar eden kadınlar, zabitanın sıkı takibati neti - cesinde yakalanarak, adliyece veril - mislerdir.

Hasan isminde birile, Rûkiye na - mında bir diğer kadın da suça iştirak cürmünden mahkemeye sevkolunmuş -lardır.

Suçlular zabita tahkikatı sırasında vak'ayı itiraf ettikleri halde, mahke - mada inkâr etmişler ve:

— Tazyik altında böyle söyledik, de - mislerdir.

Mahkeme, duruşma sonunda suçları delillerle sabit olan Satı ve Hatice'nin altışar ay müddetle hapislerine karar vermiştir. Hasanla Rûkiye ise beraet etmişlerdir.

Kıskançlık yüzünden işlenen bir cinayetin muhakemesi neticelendi

Fatih sulh mahkemesi yolunda, kı - skançlık saikasıyla karısı Şükriyeyi öl - düren suçu Hasanın muhakemesine 1 inci ağırceza da dün de devam edile - rek, dava hitama ermiştir.

Suçlu, karisale aralarında ihtilâf ol - duğunu ve sulh teşebbüsü için Fatih mahkemesine gittiği sırada, karısını aşkı ile sokakta görünce kendine hâ -

kim olamıyarak bu suçu işlediğini söy - lemekte idi.

Müddeiumumi Übeyd de iddiana - mesinde bu ciheti delillerle sabit gör - müş ve maznunun ceza kanununun 449 uncu maddesine göre cezasını isterken, hâdisedeki tahrik sebeplerinin de na - zara alınması mütaleasında bulunmuş -tu.

Dünkü celsesinde mahkeme, hâdis - nin son şahidi olarak Fatih sulh hu - kuk hâkimi Ekremi dinlemiştir. Hâ - kim Ekrem, şahadetinde ezculme şun - ları söylemiştir:

— Odamda meşgul iken, bir silâh se - si duydum. Aynı zamanda bir kadın sesinin «öldürdü, Allah belâsını ver - sin!» diye haykırdığını işittim. Tele - fonla haber vermek için polis merke - zini aradım. Fakat, kimse yoktu. Son - ra, bir de dışarıya çıktım. Vak'a ma - halline halk toplanmış bulunuyordu. Bu sırada polisler de maznunla birlik - te geldiler. Ve yaralı kadını hastaneye nakletmek üzere, bir otomobile koy - dular. Bildiğim bundan ibarettir.

Muhakeme sona ererek, karara bira - kılmıştır.

Bir rüşvet suçlusu beraet etti

Beşiktaşta arabacılar kâhyasından rüşvet aldığı ve sonra yakalanınca pa - rayı yuttuğu iddiasıyla asliye 2 nci ce - zada 6 ay hapse mahkûm edilen poli - memuru Kemalın duruşmasına, yeni - den ve nazken başlanmıştır.

Muhakeme, dün de devam etmiş ve neticede Fuadın beraatine karar veril - miştir.

Alman Hariciye Nazirinin hemşiresi İstanbulda

Almanyanın Ankara büyük elçiliği ti - caret konseyisi M. Jenke, zevcesi ile bir - likte dün sabah semplon ekspresile şeh - rimize gelmiştir.

M. Jenkenin refikası Alman hariciye nazırı M. Ribbentropun hemşiresidir.

Alman ticaret konseyisi ve eşi Sir - keci istasyonunda Alman konsolosluğu erkânı tarafından karşılanmışlardır.

M. Jenke istasyonda kendisini gören bir arkadaşımıza memleketimizle Alman - ya arasında bir ticaret anlaşmasının im - zalanacağını, bunun için Ankarada ya - kında müzakerelere başlanacağını söyle - miştir.

Resim M. Jenke ile zevcesini göster - mektedir.

Şehir Tiyatrosu

Atatürkün ölüm yıldönümü münasebe - tile tiyatrolarımız kapalıdır

Bir talebe grupu matbaamızı ziyaret etti

Dün 44 üncü okul 3 üncü sınıf tale - binde 80 kişilik bir grup matbaa - nuzi ziyaret ederek gazetenin hazı - lanış tarzını görmüşler, makine ve ter - tib dairelerini gezererek teknik işlerimiz hakkında fikir edinmişlerdir.

Küçük yavrulara öğretmenleri icab eden izahatı vermiş ve küçükler bu izahatı alâka ile dinlemişlerdir.

Yukarıdaki resim, küçük talebelerin avdetleri sırasında idarehanemiz önün - de alınmıştır.

Şeker Bayramı münasebetiyle YARIN MATINELERDEN İTİBAREN

İPEK ve SARAY

Sinema'larında Birden

2 İNCİ BÜYÜK TÜRK FİLMİ

TOSUNPAŞA

Baş rollerde sevimli ve kıymetli san'atkârlarımız HA - ZİM - VASFI - FERİHA TEVFIK - MAHMUD - HALİDE - NECLA - ŞEVKİYE - SUAVI ve TANASE REVÜSÜ AR - TİSTLERİ. Musiki ve şarkıları MUHLİS SABAHADDİN

Bu film aynı zamanda İzmirde ELHAM İA sinemasında da gösterilecektir.

Ebedî Şefin son günleri

İlk komayı atlattıktan sonra hastalık etrafı ümide düşüren istihzalarından birini göstermiş, hissedilir bir salâha yüz tutmuştu. Atatürk yatağında idi, Celâl Bayarı kabul edip direktifler veriyordu

17 Birinciteşrin Pazar günü, sabah gazetelerini ellerine alanlar aylardanberi çengeli Türk milletinin kafasına takılmış azabî bir istihzâmın acı bir hakikat halinde cevabını buldular.

Bu gazetelerin birinci sayfalarının dörtte birini gerçeğe içinde işgal eden müellim bir tebliğ resmi idi. Riyaseti-cümhur Umumi Kâtibliğinden veriliyor, Atatürkün sahî vâzîyetini bildiriyordu.

Bu tarihe kadar Ebedî Şefin hastalığı resmen bildirilmiş değildi. Fakat... milli bir hissi kablelvuku, Türk milletini sarsacak bir acının ser-pintilerini çoktan hissetmiş bulunuyor-du. Atatürkün yatta ikametî, vaziyetî idare etmek için Savaronanın muhtelif istikametlere küçük seyahatler yapması-na rağmen, endişeyi celbetmekten hâli kalmıyordu. Bu endişeyi besleyen bazı saikler de mevcuddu.

Atatürk İstanbula geldikten sonra pek az gözükmüştü. Esasen Yalovada muayenelerini müteakib Ankaraya hareketleri arasında Şefin halâzîliğini, renk-sizliğini görenler hastalığını sezmişlerdi. Halk bir fevkalâdelik olduğunu anlamış, Atanın hastalığı meydana çıkmadan, etrafa bir durgunluk çökmüş âdetâ büyük acının ilk sızıları başlamıştı.

Açıksa, millet sevgili Atasının hayatından endişeye düşmüştü. Ağzından ağza yayılan bir takım rivayetler endişe havasına büsbütün bulandırıyor. Gazetelerde yazılan, Şefin Sarayda kabul ettiği ziyaretler bile şüphe ile karşılanmakta idi. Hakikatte bu sıralarda Ebedî Şefin hastalığı hâd devresinde idi.

Nihayet 17 Birinciteşrinde gazetelerde negredilen resmi tebliğ meçhul bir iztirabın malûmâ doğru ilk perdesini aralamış oldu. Riyaseticümhur Kâtibi Umumîliğinin tebliğinde şöyle deniliyor du:

— Reiscümhur Atatürkün duçar oldukları karaciğer hastalığı normal sey-rini takib ederken 16 Birinciteşrin 1938 tarihine tesadüf eden Pazar günü birdenbire aşağıki âraz göstermiştir:

A — Saat (14,30) dan (22) ye kadar gittikçe artarak devam eden umumî zâf ile birlikte hazmî ve âsâbî âraz bu saate kadar nabız dakikada (116) teneffüs (22) ve hararet derecesi (36,5) idi.

B — Saat (22) den bu sabah saat (10) a kadar yukarıda ismi geçen âraz kısmen hafiflemiş ve dakikada (104), nabız (20) ve hararet derecesi (37) olmuştur.

C — Yapılan muayene ve müşavere neticesinde tesbit ve tatbik edilen müdavattan sonra umumî ahvalde hafif bir salâh görülmekle beraber vaziyet ciddiyetini muhafaza etmektedir.

Bu tebliğ ile Türk milleti Büyük Şefin hastalığından resmen haberdar ediliyordu. Tebliğin negri ile beraber memlekette umumî bir matem havası esmeğe başlamıştı. Halk tebliğleri sabırsızlıkla bekliyor ve herkesin yüreğine onu kaybetmek ihtimalinin korkunç lâvı akıyordu. Vaziyet böylece hiç bir esaslı inkişaf göstermeden Birinciteşrinin yirmi üçüne kadar devam etti.

Bu tarihte negredilen resmi tebliğ, Atatürkün hastalığında mahsûs bir salâh görüldüğünü işaret, badema rapor neşrine lüzum görülmediğini bildiriyordu. İtiraf etmek lâzım ki, bu raporun sevindirici muhtevası memleket âsâbî üzerinde müsaadî tesir yapmadı. Endişe hâlâ devam ediyordu. Atatürkün bir an evvel tamamen iyî olması, ayağa kalkması memlekette tek arzu idi. Halk, içine daha evvelden çıkan acının tesirile, bu raporu bir nevi ümitsiz teselli adde ediyordu. Ne kadar haklı imişiz meğer... Atanın vücudüne ihanet eden ciğerin bir milletin bağrını yakacağını arzulanmaz bir kehanetle anlamışız.

Müdevî ve müşavir tabiblerin hükûmete vermiş oldukları raporlara bir göz atarsak, hastalığın 938 senesi İkincikânumunda başladığını göreceğiz. Filhâkâ Büyük Şef, bu sıralarda vücudünün alt kısımlarında bir takım kaşıntılardan şikâyet ediyorlardı. Aynı zamanda ara sıra fazla olmamakla beraber, burnu kanıyor, hallerinde umumî bir zâf hiss olunuyordu. Şef istihzâlıktan ve halâzîlikten şikâyetçi idi. Muayeneye lüzum gö-

Ha yata gözlerini yumduğu odadan görünüşler

rüldü. Bu sıralarda Atatürk Yalovaya gitmişti. Profesör Doktor Neş'et Ömerle, Nihad Reşad ilk muayeneyi yapmışlar, ve (kâzîbî dılları üç parmak tecavüz eden bir kebed dahamesi) bulmuşlardı. Bu evvelâları karaciğerin hafif şişmesinden ibaretti. Muayeneyi müteakib Ebedî Şef tartılmış, ibre 75 kiloyu göstermişti.

Atatürkün Bursayı ziyaretleri bu tarihlere rastlar. Bursalılar Büyük Şefi, baloda uzun uzun görmek, huzurun-da bulunmak saadetini son defa kazanmışlardı. Lâkin Bursa dönüşü Şef soğuk almış, Ankaraya muvasalat eder etmez bu üşütme on beş gün kadar yatakta kalmasını intaç etmişti.

Bu hastalığın nakahat devresini müteakib Atatürk İstanbulu ve doğruca Savaronayı teşrif buyurmuştu. Bu İstanbulla son gelişidir. Atatürkde bariz bir renk-sizlik zafiyet ve halâzîlik müşâhe-de edilmektedir. Buna rağmen birer enerjî kuyusu olan gök renkli gözleri gene parlak, halâzî vücudü gene dinamik, kızıl saçlı başı gene dikdir. Ve... Şef her zamanki gibi neş'elidir, soğukkanlıdır. Fani iradesi ebedî hakikatle mücadele halindedir. Bu hastalığın kendisini sevgili milletinden ayıracak kuvvette olduğuna inanmamakta ve bilhassa kalbinin kuvvetli oluşuna güvenmektedir. Fakat bu kuvvetli kalb duracak, ve bu kalbin sahibi milletin kalbine gömülecektir.

Atatürkün Savaronada geçen günleri, etrafını endişeye düşürecek kadar düş-kündür. Gittikçe zayıflamaktadır. Onu milletin elinden alan ölümün, insafsız öncüsü Siroz, vücudünü kemirmekte, fakat enerjisinden, zekâsından, neş'esinden hiç bir şey çalamamaktadır. Şef gene etrafındakilerle memleketi aid işleri konuşmakta, akademik münakaşalarına

devam etmektedir. Onun bu metin iradesinden nasibini alamayan mel'un hastalık hiddetini sanki ciğerden almakta-dır.

Burada bir an durarak biraz daha evveler dönem:

28 Şubat, Akıl Muhtar, Neş'et Ömer, Hüsamettin Koral, Asım Arar, Ziya Naki, Büyük Şefi muayene ettikleri zaman karaciğerdeki fazla şişkinlik nazarı dikkatlerini celbediyor. Bacaklarında şişkinlikten eser yoktu. Burun kanamasının önüne geçilmişti. Profesör Frankın iştirakile yapılan bir diğer konsültasyonda evvelki teşhis kabul edilerek tedaviye devam olunuyor.

Şubat bu vaziyette çıkmıştı. Fakat tedavi çok müsbet neticeler vermiş değildi. Paristen meşhur profesör Fiessinger getirilmişti. Neş'et Ömerle beraber yaptıkları çok titiz bir muayeneden sonra şu teşhisi koydular:

«Hepatitis Sclero - Congestiv Ethylic»...

Bir müddet sonra hastalık, hain bir istihza ile salâha yüz tutmuş gözüktü. Parisli profesör daima Atatürkün tedavi ile iyi olacağı kanaatini izhar ediyordu. Dört defa Türkiye'ye gelmiş, dördünde de Atatürkü bıraktığından daha iyi bulduğunu söylemişti. Halbuki sonradan celbedilen doktor Bergman bu fikirde değildi. O «fen rıya kabul etmez!» düsturule hareket ediyor ve kanaatini açıkça söylüyordu:

— Ekselâns rahatsızlığınızın tedavisi talihe bağlıdır. Bütün sıhhi tedbirler ahlâns ve tatbik edilse bile ancak birkaç ay daha yaşayabilirsiniz.

Ebedî Şef, son defa İstanbula geldikleri zaman vücudün alt kısımlarında şiş-

kinlikler hasıl olmağa karında asidler toplanmağa başlamıştı. Muayene neticesinde Neş'et Ömerle Nihad Reşad hastalığın siroz başlangıcı olduğunu kabul ederek kat'i teşhisi koydular.

Hastalık seyrini normal olarak takib ederken birdenbire hummalı ve ciddi bir devreye girdi. Profesör Fissenger iki defa çağırıldı, bunu takiben Bergman ve Epinger celbedildiler. Bütün çalışmalarına rağmen hastalığın müthiş tahribatının önüne geçilemiyordu. Son devrede kaşeksi denilen zâflık hali başgöstermişti. İlk komayı atlattıktan sonra hastalık gene etrafı ümide düşüren istihzalarından birini göstermiş, hissedilir bir salâha yüz tutmuştu. Bu sıralarda Atatürk Celâl Bayarı kabul edip direktifler veriyordu.

Hasta yatağında bile millet ve memleket işlerinden bir an fariğ olmıyan Büyük Önder, yatağı içinde kendisine ver-rilen izahatı dinliyor, direktifler veriyor, ikaz, irşad ediyor, hastalığını, hayatını değil, milletini düşünüyordu.

İki arzusu vardı: Ankaraya dönmek, büyük resmi geçide bulunmak, Meclisin açılışında nutkunu söylemek. Bunu o derecede arzu ediyor ve ısrarla istiyordu ki, hastalık tekrar normal seyrine döndüğü zamanlar bu isteği yerine getirmek için hazırlıklara bile girişildi. Ankaraya dönebileceği ümidi onu bir çocuk gibi sevindirmişti.

— Resmi geçide bulunmalıyım, Mecliste nutkumu söylemeliyim! diyordu.

Fakat hastalığın şiddetlenmesi bu son arzularının yapılmasına mani teşkil et-ti. Komalar birbirini takib etmeğe başlamıştı.

Operatör M. Kemal bu devreleri şöyle anlatıyor:

« Atatürk, hastalığı ilerlediği gün-

lerde bir ikinci kriz daha geçirdi. Pek kısa süren bu kriz esnasında da bir takım gayri tabii hareketler görüldü. Meselâ saati soruyor,

— Yedi!

Cevabını alınca:

— Ben size saati soruyorum! Saat kaç? diye bağıyordu.

Derken hararet derecesini öğrenmek istiyor;

— 37! diyorlar. Ona da canı sıkılıyor;

— Güpegündüz insanın 37 derece ateşi olur mu? diyordu.

Bu ikinci krizde kendisine gene serom zerkettik. Ertesi sabah kendisine geldi. Bu sefer de:

— Ben dün gece ne oldum?

Diye sordu ve ilâve etti:

— Ben asıl dün gece hasta idim. Adeta değişmiş başka bir adam olmuştum.

Ata, bu komayı takib eden günlerde büsbütün erimeğe başlamıştı. Saatten saate çöküyordu. Bir yandan da karnındaki su çoğaldıkça çoğalıyordu. Bu su Şefe sıkıntı veriyordu. Bir öğle üzeri dayanamıyarak, suyun alınmasını emretti. He-kimler, evvelce suyu iki defa aldığı için, M. Kemal bu ameliyeyi yapmasını istiyorlar, M. Kemal bulunmadığından ertesi güne bırakmak kararını veriyorlar.

Fakat Şef çok muztarıdır. İnliryekt! — Çabuk olun, çok iztirab çekiyorum! Bir an evvel ahınız şu suyu!

Demesi üzerine, Mehmed Kâmil üçüncü defa suyu almak mecburiyetinde kalıyor. Bundan evvel iki defa daha su almıştı. Bu seferki evvelkiler gibi 10,5 kilo değil 8,5 kiloydu. Suyun alındığı günün ertesinde Atatürk son koma devresine dahil oluyor.

Artık tamamile kendisini kaybetmiş olarak çetin bir iztirabın alevleri arasında kıvrılıyor, bazan ihtilâçlarla yatağında sızgramakta, hançeresinden kesik hırıltılar çıkarmaktadır.

Mütemadiyen iki kelime talâffuz ediyor:

— Aman Yarabbi, aman Yarabbi!

Yüzü gittikçe siyahlaşıyor. Artık Büyük Şefin hiç bir ümid yoktur. Akşam olmuştur, güneş batacaktır. Tabiat ezeli hükmünü yerine getirecek, bir milletin kalbi sızlayacaktır.

10 İkinciteşrin..

Aziz Ata, yatağındadır. Vücudü bir çocuk vücudünden farksız.. gözleri kapalı.. göğsü mütemadiyen inip çıkıyor. Saat 9 u beş geçiyor.

Bu dakikada bir milletin kalbi durmaktadır.

Atatürk gözlerini son defa hayata açmıştır.

Başını bir sağa bir sola çeviriyor. Bir devir kapanmış, ferdi bir iztirab yerini millî bir matem bırakmıştır. Fani Atatürk, Ebedî Atatürke münkalib olmuştur.

Doktor Mehmed Kâmil, beyaz bir tül-bendle Muazzez Ölü'nün genesini bağlıyor.

Ölüm derhal Celâl Bayara haber veriliyor. Bu hastalığın ve bu kaybın acısını herkesten fazla hissedip, yanan Celâl Bayar, yanaklarından göz yaşları süzülerek, odaya giriyor. Aziz Şefinin önünde huşûla diz çökerek elini öpüyor.

Burada Celâl Bayarın şahsında bir millet vardır. Diz çöken Türkiyedir. Bu Büyük İnsanın minnetle elini öpen bir ziz.

Onun kaybı için neler söyleyemeyiz ve ne söyleyebiliriz ki.. 18 milyon bir çift göz halinde onun için ağladı. 18 milyon tek kalb halinde yandı.

Yalnız 18 milyon mu? Bütün dünya ona göz yaş döktü. Kaybından müteessir oldu. Bugün yüreklerimiz onun acısını yaşıyor, yananak da.

Ben, büyük matem önünde duyduğum iztirabı ve matem azametini Mitham Cemalın iki mısrasında hülasa ediyorum:

Ne büyüksün ki, huzurunda çocuktur matem On sekiz milyon adam tek kişidir ağlarken.

Nusret Safa Coşkun

Okuyucular diyorlar ki

(YILDÖNÜMÜ)

Atam: Seni tavafa gelen ulusuna bak. Ne derin hüşi ile menkıbeni anıyor Uyan artık yetmiş: Haydi Atam haydi kalk! Bir yıldır hasretinle kalblerimiz yanıyor

Bir yıl başta İnönü, Millet sana ağhyor Soldu pembe yüzleri, bir yıldır gelinlerin Hieranın kalbimizi hasretinle dağılıyor. Dinmez kalbinde acım ben Türküm diyenlerin

Sent bizden çekerek alırken ebediyet, Ardından kadın, erkek, çocuk ağladı. Türkiye senden en aziz armağan Cümhuriyet! Diyerek şimdi Atam biz ona bel bağladık A. Edib Uluç

BUGÜN

Bugün, ne bir bayramdır, ne de bir el düğünü Bugün, Türk tarihinin en büyük matem günü Onu, biz aramızdan işte bugün kaybettik. En büyük iztirabı gene, bugünde çekti.

O, bir nurdu ufukta parlayan güneş gibi, En karanlık günlerde parladı ateş gibi.

O, bir başı tarihte, yanan kıvılcım gibi.. Askerlikte bir şimşek, harbde yıldırım gibi.

O, bir engin denizdi hem sakin, hem dalgalı, Bazen başı durgundu, bazan da fırtınalı O, bir göktü semada bizi bağrına basan, Ay yıldızla dünyaya fazilet şeref saçan.

Başbaşa tarih, yalnızca âlemdi O ..

Yurdumuz Havva ise, babamız Ademdi O... Yukulmuş bir ülkeden yeni devlet yarattı, Türk milleti ha:âsı Onun elinden tattı.

Onun, elinde gördük hürriyet, istiklâlî, Bize O. terkettirdi teessürle mefâlî. Arkadaş!.. Yaşadığın, bu bir matem günüdür, büyük şüdur.

Matemlerin içinde en hâzin, en büyük şüdur.

Ufukta yanan güneş işte bugün eridi, Manen kalbimizdedir, madde toprağa girdi. Rubunun huzurunda secdeye gelsin başım, Bir kalb olup yükselsin Allaha kadar nâşım.

Yalova: Semih Çetnik

ATAM

Karanlık çöken Türk ülkesinin sen, Üzerine güneş gibi, bir doğdun. Memleket geriye doğru giderken, Düşmanla beraber haini koğdun.

Yaktın tekkeleri, kaldırdın fesî, Şapkayı giydirdin Kastamonuda Minnettar sana milletin hepsi Vatani refaha soktun sonunda.

Nihayet tabiat kuskandı seni, Tarifi imkânsız ateşe yaktın, On beş yaşındaki Türk milletini Büyük bir yeisle öksüz bıraktın.

Kurduğun temeller sağlamdır Atam,

Yürüyeceğiz biz çizdiğin yolda Sana imanımız duy, tamdır Atam Yattığın kabirden bir kez doğrulda.

Necati Aydınel

ATAM

İstikbali her faniden daha iyi gören mavi gözlerin hayata kapanalı bir yıl oldu. Millette bıraktığın en büyük miras senin kahr fratendir Bu irade bütün insanlık tarihini boyunca Türk kudretinin sembolü olarak kalblerde ebediyen yaşayacaktır.

Aziz ruhun müsterih olsun, seni milletinin elinden ölüme alamadı. Manevi varlığın her an milletinin kalbindedir. Bu vatan topraklarının üstünde fani hayatlarını sürüp gidecek bütün nasıller adını sonsuz saygıyla anacaklardır. Başka fanilerin varlıklarına kara bir gölge çeken ölüm seni ebedileştirdi. Türk milletinin Ebedî Şefi yaptın.

Sen milletine sonsuz bir saadet yolu açtın. Milletin gene senin Ebedî idaren altında bu saadet yolunda yürüyor. Türk milletini senin yolundan bir lâhza olsun çevirmek isteyenler miras bıraktığın kahraman iradeni bütün millete bir anda granitliğini görecektlerdir.

Sen inçâbımızın Ebedî Kahramanı, Türk milletinin Ebedî Şefisin. Aziz ruhun müsterih olsun

Ankara: Osman Samim Çetin

MUHARRİRLER

DEDİLERKİ:

O bizim içimizde yaşıyor, yaşayacak... dünya durdukça!

O, bizim içimizde yaşıyor, yaşayacak dünya durdukça

Yazan: **Ercümen Ekrem Talu**

Atatürk öldü...

O bir güneşti.. fakat güneş te batıyor. O bir devirdi.. fakat devirler de kapanıyor.

O bir tarihti.. tarih te seyrediyor.

Biz onu bütün bunların fevkinde biliyorduk. Güneş hiçbir yurdu bu kadar ısıtmamış, hiçbir yurda bu türlü feyiz ve bereket verememiştir.

Hiçbir devir, Onun devri kadar muhiti nura boğmamıştı.

Tarihin hiçbir safhası Onun kadar bir dâhi, bir kumandan, bir kurtarıcı ve bir yaratıcı kaybetmemiştir.

Atatürk.. ölüm..

Bu iki kelimenin yanyana yazılacağına, yanyana tekellüm edileceğine hiç birimiz, hiçbir vakit ihtimal tasavvur edemezdik.

Fakat işte yazıyoruz da.. söylüyoruz da..

O demir gibi vücut, bir yıldanberidir ecel ile pençeleşe pençeleşe nihayet mağlûb oldu. Mağlûbiyet Onun bilmediği bir şeydi. O, düşmanla çarpışmış, Türk varlığına aleyhine köpürmüş ve coşmuş bir cihan ile çarpışmış, cehil ile çarpışmış, taassubla çarpışmış, tarih ile asırların kurduğu an'anelere çarpışmış ve hepsini yenmişti.

Biz Onu daima galib, daima muzaffer vaziyette görmeğe alıştık. Onun için, «öldü!» dedikleri zaman inanmadık.. hâlâ da inanmak istemiyoruz.

Heyhat ki Atatürk öldü!

Böyleler hakkında öldü demek te doğru mu?

Tarihin kucağına göçtü desek, o da değil. Tarih Onun büyüklüğünü ihtiva edemeyecek kadar küçüktür.

Ebediyete intikal etti.. bu da vâhi bir iddijadır. Ebediyet Onun kendine râmetiği şeylerdendir.

Atatürk ölmüdü. Atatürk bir milletin, milletlerin en asil ve en ulusunun kalbinde kök salan, tahtını oraya kuran ef-sanevi bir şahsiyetti.

Oradan çıkmadı..

Oradan çıkmaz..

Tunç renginde saçlarının halelediği vakur, necib siması.. gök, deniz, çelik rengineki keskin bakışlı gözleri..

Solmadı.

Sönmedi!

Bizim içimizde yaşıyor, yaşayacak.. dünya durdukça!

Birakiniz

Yazan: **F. R. Atay**

Birakiniz, son damlasına kadar, göz yaşlarınızı O'nun yasında tüketiniz; Atatürk'ün ölümünü görmüş olanlar, bir daha kime ağlayacaksınız?

Aylardanberi, on yedi milyon Onun başucunda bu faciayı geciktirmek için çırpındı, durdu. Bir Tanrı veya kahraman mı, bir baba, dost veya kardeş mi, Onunla ne kaybediyorduk? Hayır.. Onsuz nemiz kalacaktı?

Boş sözü birakalım: Atatürk ölmüştür, hakikat bu! Müthiş olan bu! On yedi milyon bir günde, bir babadan öksüz kaldık.

En mes'ud Türkler, Atatürk yaşarken ölmüş olanlardır. Ömrümüzün Türk tarihinin en acı yasını tutmak talihsizliği bize düştü. Halk, en büyük Türk kahramanını, ordu, en büyük Türk Başbuğunu, tarih en büyük Türkü ve asrımız en büyük insanını kaybetti. Acının derinliğini sıcak ruh yaramız soğumağa ve uyuşan beynimiz yeniden işlemeğe başladığı zaman anlayacağız.

Benden sonra.. Benden sonra.. Sene-lerdenberi, hepimiz böyle bir kara günün ızdırabını, bu iki kelime ile gönümüzden uzaklaştırıyorduk. Düşünmekten korkuyorduk. İşte onsuz kaldık..

Onsuz.. fakat Ona bin kere verdiğimiz bir tek namus sözü ile kaldık: Eserini ve davasını korumak ve yükseltmek! Bizler için hayatın bir manası varsa bu yemini yerine getirmek için yaşamaktır.

Bugün Ona ağlayıp yanmak için bir kalbimiz; yarın onun eserini ve davasını

Ercümen Ekrem, Falih Rifki, Hasan Âli ve Hüseyin Cahidin yazdıkları

ni müdafaa etmek için bir tek irade gibi kaynaşacağız.

Atatürk, şimdide kadar bilmiyenler, bu milletin seni ne kadar sevdiğini, senden sonra, ismin ve eserini üzerine titrerken anlayacaklar!

Aklımızın ve kalbimizin vazifelerini ayıralım: Ey bütün ağlaşanlar, gözyaşlarımızı birbirine kattığımız gibi, ellerinizi birbirine uzatınız. Atatürke yaşarken verdiğimiz sözü unutmayınız.

Güneş battı

Yazan: **Hasan Âli Yücel**

Ufkumuzdan ağır ağır ve ihtisamlı çekildi. Sıcaklığı kalbimizde devam ediyor; ışığı hâlâ bizi aydınlatarak.

Onun için yanıyoruz, onunla yanıyoruz.

Nurdan izi, yüreklerimizde alev alev.. Arkamızdan karanlık bırakmaksızın batan güneş, O oldu.

Göz yaşlarımız, kararıp kelime, hiçkırıklarım donup cümle olmalıydı. Fakat Onun gönüllerde sönmiyen aksi, gözlerdeki yaşı yıldızlar gibi parlatıyor, hiçkırıkları dualar gibi ilâhileştiriyor. Ölümünden bile heybet, muhabbet, kudret duyuyoruz ve hayat alıyoruz.

Onan geldik, ona gitmekteyiz.

★

Şu anda varlığımızın bütün fanilikleri yok oldu. Onda tam bir ebedilik yaşamaya başlamıştır. Ufkumuzdan her uzaklaşmasında bize bekanın bir zerresini tattırıyor. Ne acı iksir?.. Vücudünden kaybettiğini ruhunda kazanarak, kimseye müyesser olmamış azametli bir çekilişle mül-yonluk bir gönül sahasını kaplayan gök-lere yükseliyor.

O, bizim için bir yarı ilâhtır.

★

Şimdide kadar Onun için söyleyip yazdıklarımız, Onun büyüklüğü yanında ne kadar küçük, ne kadar âciz kalmıştı.

Biz Onu, Onun bizi sevdiği kadar sevecektik. Her şeyde O bizden üstündü. Ölümü ile bu eksikliğimizi gene kendisi tamamlayacak. Bundan sonraki hayatımız, Ona bağımızı uzatmak içindir.

Onun için doğmuşuz, Onun izinde öleceğiz.

Milli matem

Hüseyin Cahid Yalçın

Atatürk öldü. Bu kısa ve basit cümlelerin Türk milleti için ifade ettiği ızdırab ve teessürün hakkiyle tenvirine imkân olamaz. O'nun hayatı baştanbaşa bir mücadele ve bir destandır. O da hepimiz gibi insanca, fani bir mahlûktu. Fakat muvakkat hayatı içinde ebediyeti kucaklamak gibi bir harika göstermişti. Çalıştı, çırpındı; ihtiraslar ve kinlerle mübareze etti. Fakat bugün hayata gözlerini kapıyarak ademini karanlıklarına vücudunu terkederken lâyetmütlüğün yüksek şahikalarında çehresi nuranî bir hâle ile par-

lıyor. Çokları için bir nisyan uçurumu olan ölüm O'nu insanlık zâflarından uzaklaştırmak suretiyle bütün bütün bü-yültmüştür.

Atatürk'ün ölümü bugün, bilâistisna, her Türkün kalbini hüznün ve elemle dolduruyor. Çünkü Türk milletini inkıraz felâketinden, zillet ve esaretten O kurtardı; canlı, muntazam ve modern bir devleti O kurdu.

Fakat bununla kalmadı. Atatürk milletini orta çağların köhne ve müteassab bağları ile zincirlemiş tefek-kürün esaretinden kurtararak hür ve modern düşünce ve hareket sahasına eriş-tirdi. O'nun asıl büyüklüğü işte bundadır. İnkâr kabul etmez muazzam hizmetlerinin ve muvaffakiyetlerinin haşmetli huzurunda huşu ile eğilmek her Türk için en tabii bir vicdan borcudur.

Türk milleti kahramanlar fideliğidir. Tarihin en eski zamanlarındanberi Türkün adı, Türkün şanı ve ordusu dünyaları kaplamış, her kıt'ada hükümları olmuştur. Büyük imparatorluk bânîleri, el-hangir kumandanlar, yüksek devlet adamları itibarile Türk, dünyanın en zengin milleti sayılabilir. Böyle bir millet içinde temayüz ve teferrüd edebilmek çok zor bir mazhariyettir. Atatürk işte bu harikayı gösterdi. Büyük bir kumandan, yüksek bir devlet adamı ve dâhi bir inkılâbci olarak cihan tarihinde yer aldı.

Atatürk'ün beş on sene içinde yaptıklarını biz asırlar içinde bile bu millete nasîb olmayacak saadetler diye hülya ederdik. O'nda derin ve uzak bir görüş devamlı ve yılmaz bir irade, askerlik sahasında olduğu kadar idare ve siyaset âleminde de büyük bir manevra kabiliyeti vardı. Hedefi gözönünden kaybetmeden, ahval ve şeraitin icablarına uymayı ihmal etmezdi. Lâzım geldiği zaman en şiddetli bir hamle ile bütün batıl itikadlara, kökleşmiş itiyadlara hücum etmekte ve her şeyi yıkmakta tereddüd etmeyen bu müceddid henüz münasib vaktin hulûl etmediğini hissettiği dakikalarda teenni göstermesini de bildirdi.

Bu milletin ruhunu en iyi Atatürk anladi. O kadar büyük inkılâbları, o kadar bir «sehli mümentî» ile yaptı ki bunları hayret ve zevk ile temaşa etmek kabîl değildi. Bütün yenilikler sanki sihri bir güneşin hayat verici tesiri ile kendiliklerinden fıskırıyordu gibî tabii surette kolay kolay birbirlerini takip ettiler.

Atatürk, en çetin imkânsızlıkları dünyanın en kolay, hergünkü işleri gibi başa çıkarmaya muvaffak oldu. Çünkü yanılmaz bir keşif ve intikal sırrıyla devrinin istidad ve temayülleri keşfetmişti; milletin istidadı, ihtiyacı ile yekvücut olmuştu. Ahval ve şeraitin icabları onda teşahhus etmişti. Atatürk ve millet aynı şeydi. İşte baştaki Şefin ve o Şefe sarılsız bir iman ve itimad ile bağlı milletin bu ahenkar anlaşılabilir ki tarihin en büyük mucizesi olan Türk Cümhuriyetini yarattı.

Umumi Harbi müteakib, mütareke imza edilerek düşman askerleri Türkiye'ye dolduktan sonra, artık Türk milletinin müstakil bir istikbaline dünyada inancak tek bir kişi var mıydı? Buna Atatürk inandı ve O'nun arkası sıra yürüyen Türkler inandı.

Atatürk yalnız büyük bir asker değildi. Vatani ecnebi istilâsından kurtarıldıktan sonra, tamamen yeni telâklilere göre canlı ve yaşama kabiliyetini haiz mil-li bir devlet kurmak vazifesi de vardı. Mazi ile değil, mazinin zararlı ve köhne an'aneleriyle rabıtaı kesmek, Türk'ün manevî yolundaki engelleri de kaldırmak lâzımdı. Atatürk, bunları da yaptı. Sonra, O'nun yapıcılık hususundaki kabiliyet ve dehâsını seyrediyoruz.

Bugün gördüğümüz hür ve şerefli vatan kendisini Atatürk'e candan bağlı hisseder. Onun içindir ki şimdi Atatürkü kaybetmekle bir yetimlik hüznüne bürünmüştür. Her Türk, şu dakikada gözlerini vicdanına çevirerek orada Atatürk'ün dehâsına, iradesine, çalışmasına borçlu olduğu istiklâlî, şerfi, inkılâbî ve tealiyi büyük bir minnettarlık ve bağlılıkla görecektir ve dışarı olduğu matemin sızısını bütün şiddetle duyacaktır.

Şairler dediler ki

Tavaf

Yazan: **İbrahim Âlâeddin Gövsa**

Bir milletin meâlini söyler derin derin Delya önünde çırpanarak Dolmabahçenin.

Gönümde eski hatıralar, eylerim tavaf Artık O doğmuyor diye muzlimdi her taraf:

Çamlar hüzünlü, yollara düşmüş söğüt, çınar, Yaprak döküp huzura kapanmıştı sonbahar.

Mermerli methalün Ona lâyük vekâfı boş, Heyhat o muhteşem kapının intizarı boş.

Sessiz nöbetçiler de heyulâ dolanmada, Her yerde bir kederli muamma dolanmada.

Susmuş bütün saray, nefes almaz o izdiham Son uykusunda tek rahat etsin deyip Atam.

Son uykusunda böyle mi bir devr uyardıran, Bir irka can veren Atatürk adlı kahraman?

Düşün olur mu toprağa göçmüş cihan gibi, Sönsün o mavi gözleri bir âsuman gibi.

Sussun o mavera konuşan madeni sada Dursun olur mu hilkate bir fahr olan zekâ?

Sözler ki çağlayıp güldüren bir pmar gibi, Hisler ki şablanıp atılan dalgalı gibi.

Atıye, hâle, geçmişe her anda bir temas, Bin türlü ihtisâs ile bin türlü ihtiras.

Milyonla hakîi cezb ile mihrak olan zekâ, İfratı, hadîi, vedîi, tezâdiyle bir dehâ:

Bir meşaleydi neşesi her bezme nur olur, Bir harikaydı benliği bir mülkü doldurur.

Cismile pek güzeldi ve ruhiyle devdi O, Bir yıldırımdı, bir mütekâsif alevdi O.

Eyvah O varlığın bize katmış fesanesi, Yastıkta bir ışık yele, arslan nişanesi.

Karsında servik ve gurubun vuran alı Göklerde şimdi Çankaya'nın şanlı kartalı..

Ey nam alan, zafer yaratan, inkılâb açan, Ey yol veren hükümleri tarihe bir zaman.

Ey eski kahramanları geçmiş asırların! Gaziye ihtiram ile kalkın ve toplaın.

Saf bağlayıp sofâma durun hep! Odur gelen Türk ırkının muhabbeti üstünde yükselen.

Ötmez evet gönüllere heykel kuran Atam. Lâkin nedir içimdeki payansız inhidam?..

Kara haber

Yazan: **Halid Fabri Ozansoy**

Bu sabah âduklarda titredi kara haber Cekkili gözlerime göz yaşından perdejer, Ben öledim bu acı gömülmeden gönüme Atam, Atam, Atamız, nasıl kaydın ölüme? Sen ki her nefesinle bize bahtiyarlıktan, İnsanlığın üstünde şerfi bir varlıktan, Sen ki öten milleti dirilttin bir hıznla,

Bu ükely yaratın o parlak yıldızınla, Sen ki ne yıldırımdan korkardın, ne şimşekten,

Bir bahçe yarattırdın istersen bir çiçekten, Sen ki zafer yolunda Şefimzidin, Atatürk. Heru ufuk gibi renkli, hem denizdin, Atatürk. Nasıl oldu, sen öldün! Nasıl oldu bu zulüm? Nasıl el dokundurdu o açın başa ölüm? Gözlerin kapandı ha, şefkat delü gözlerin? On yedi milyon işte arkanda öksüzlerin. Bu, öyle bir acı ki ebedi bir doğumda, Bu sabah güneşimiz söndü bir uçurumda...

Sen öldün, ölüm güzel demektir

Yazan: **Faruk Nafiz Çamlıbel**

Çehresin, manzaraların bir tek elem sahibidir. Hepsini bir günde içimden çıkıvermiş gibidir...

Neye baksam, kimi görsen döğünür hiçkırarak:

Yorgun argın yarı yollarda katır her bayrak, Dökülür gözyaşı halinde solan yapraklar, Matemin gezdiği başlarda sayılmaz aklar, Yaşların ezdiği yüzlerde çoğalmış kırışık, Kalmamış sissil ufuklar gibi gözlerde ışık... Sanki bin yıl yaşamış gamlı cihan bir günde.

Cocuğum ilk acıdan sarsılıyor ömründe, Eşimin benzi kâî olmakta anarken yarımlı, «Gitti yavrum» diye annem yeluyor saçlarını. Bu giden yolucuyu bir boyda yaratmış yaradın!

İlk asırdanberi hiçbir gidenin ardından, Bu kadar yandı dünyada bilinmez Türkün. Atatürk öldü, bütün millete can verdiği gün!

Sen ki yüksek doğarak gün gibi yüksek vadsadm, Daha yüksekti ölürken yaşayanlardan adın. Sana baktıkça güneş titriyor, ay kıskanıyor: Çünkü yüksek yaşamaktan büyük ölmek daha zor!..

Gidiyor

Yazan: **Orhan Seyfi Orhon**

Gidiyor, rastgeimez bir daha tarih eşine; Gidiyor, on yedi milyon kişi takımı peşine. Gidiyor, sonsuz olan kudreti sığmaz akla; Gidiyor, göğsünü çeçevre saran bayrakla. Gidiyor, izleri üstünde birikmiş yaşlar; Gidiyor, yerde kılıçlarla iğilmiş başlar.... Gidiyor, harbin o en korkulu aslan yeleşi; Gidiyor, sulhün ufuklarda yanan meşalesi... Gene bir devr açacakmış gibi en başta O var!

Hiçkırın seste O var, sessiz akan yaşta O var!

Siliyor ruhunun ulviliği fani etini; Çiziyor ufka, batan bir güneşin heybetini: Büyüyor gökten inip toprağa yaklaştıkça; Büyüyor gitgide gözlerden uzaklaştıkça...

Ağıt

Yazan: **Aşık Ömer**

Yok gayri bizlere uyku dünek vay Kime bel bağlayak kime döknek vay Vay amansız ecel alçak felek vay

Türklük yüreğini dağlasın gayri Cihan da bizimle ağlasın gayri.

Ağla gözüm ağla yaşlar dil olsun Kurumş dereler baştan sel olsun Çiçek kara açsın çayır kül olsun

Türklük yüreğini dağlasın gayri Cihan da bizimle ağlasın gayri.

En büyük en güzel en yiğit kayıp Dereler denizler çağlar ağlayıp Rabbim de gözyaşı dökmezse ayıp

Türklük yüreğini dağlasın gayri Cihan da bizimle ağlasın gayri.

Her gittiği yere o şan verirdi Arslan bakışını görse erirdi Kışları yelenden nişan verirdi

Türklük yüreğini dağlasın gayri Cihan da bizimle ağlasın gayri.

Bakışları şimşek gibi çakardı Yarım görürdü düne bakardı Kürsüye çıktı mi arşa çıkardı

Türklük yüreğini dağlasın gayri Cihan da bizimle ağlasın gayri.

Her belâyı öler arda atardı Dermandı her derde hemen yeterdi Babamızı elimizden tutardı

Türklük yüreğini dağlasın gayri Cihan da bizimle ağlasın gayri.

Kaybını yıldızlar bile b'eler Kırık kanatlar sola yeleler Kurd kuş duyup cenazene geleler

Türklük yüreğini dağlasın gayri Cihan da bizimle ağlasın gayri.

Millet Atan gitti başın sağolsun Ölümü devr açsın yeni çağ olsun Dağlar birer birer yanar dağ olsun.

Türklük yüreğini dağlasın gayri Cihan da bizimle ağlasın gayri.

Gitti her ocağın söndü aveli Yeryüzü dediğin bir ölü evi Cihan türbe olsa almaz o devri

Türklük yüreğini dağlıyor şindi Cihan da bizimle ağlıyor şindi.

Dönmüş denizler gözyaşı tasına Dünya ortak çıkmış Türkün yasına Her evden bir ölü çıkıuşcasına

Türklük yüreğini dağlıyor şindi Cihan da bizimle ağlıyor şindi.

Gökler ağıtlardan titriyor kat kat Düştü üstümüze gerilen kanat Onsuz dünya yarım insanlık sakat.

Türklük yüreğini dağlıyor şindi Cihan da bizimle ağlıyor şindi.

O hep dolu tuttu boş atmıyordu Söz verince yaptı aldatmıyordu On beş yıl tek vuran kanatmıydı

Türklük yüreğini dağlıyor şindi Cihan da bizimle ağlıyor şindi.

Bizdendi sevince bizdendi derdi Biz uyardık o bizi beklediği Uyudu nöbeti bizlere verdi

Türklük yüreğini dağlıyor şindi Cihan da bizimle ağlıyor şindi.

Kuru yapraklara benzedik bu güz Her göz kan içinde sapsarı her yüz Milyonlarız bir babadan öksüzüz

Türklük yüreğini dağlıyor şindi Cihan da bizimle ağlıyor şindi.

Dünya hem kabrolur hem omu gömer Yıldızlar kandıldır semalar kemer Sus boğulayızın sus Aşık Ömer

Türklük yüreğini dağlıyor şindi Cihan da bizimle ağlıyor şindi.

«Son Posta» nun zabıta romanı: 43

KAÇAN ÖLÜ

Nakleden: Hatice Hatib

Apartımandaki cesed

Doktordan bir küçük avas koparmasını pek istiyordu. Fakat buna cesaret edemedi ve hiçbir şey söylemedi. Çıkma-dan evvel Marraud'ya:

— Yarı, dedi, rahatça tekrar kliniğe dönebilirsiniz. Korkulacak hiçbir şey yok. Orada sizi bir mektebin resmi küşadını yapan bir reiscümhur gibi karşılayacaklardır. Orkestra Marseillaise marşını çalacak ve kapıcı size güzel bir demet çiçek takdim edecektir.

Gomar memnun ve mutmain bir halde evine döndü. Charlot onu apartımandaki bekliyordu. Tilkiyi en yakın bir kahvehane de bir fincan kahve içmeğe yollamıştı. Gomar Charlotu percerenin önüne oturttu ve apartımana girecek veya çıkacak olanları gözletmesini tembih etti.

— Herkese dikkatle bak. Elbiselerine ve kabilise yüzlerine dikkat et.

Sonra kendisi gitti, sedirin üzerine uzandı.

Burly yazıhanesine geldiği zaman Gomarın bırakmış olduğu haberdan başka bir haber daha aldı. Mösyo Zanette onu yemekten sonra evine davet ediyordu. Avukat bundan çekiniyordu. Zira Zanette'in ona neden bahsedeceğini pekâlâ biliyordu. Üzünü ile hazırlandı. Eğer Gomar sözünde durabilse idi, işler büsbütün başka türlü olacaktı. O zaman iddialarını müsbet delillere istinad ettirebilirdi.

Akşam saat onda bankerin evine gitti, Zanette kapıyı bizzat açmıştı. Onu bir baş selâmle selâmlıyarak içeri aldı ve büyük salondan geçerek kendi mesai odasına soktu. Eve çok hüzünlü ve çok kederli görünüyordu. Göz kapakları kırmıştı. Onun ağlamış olduğu hemen anlaşılıyordu. Georges da her zamanki neşeli tavırlarının aksine çok ciddi görünüyordu. Banker de buz gibi soğuktu. Ona kaba bir müstantik tavirle ileride bir işkeme işaret etti ve kendisi de karşısında ayakta durdu. Söze şöyle başlamıştı:

— Sizi buraya ne için çağırılmış olduğumu zannederim ki tahmin ediyorsunuzdur.

Burly bu suale ne cevap vereceğini düşünüyordu. Davetin sebebini pek iyi bildiği halde bunu söylememiği tercih etti ve karşısındakine istifham dolu gözlerle baktı. Zanette:

— Birbirimize komedi oynamamıza lüzum yok, azizim, dedi, isterseniz işi hırlamanıza yardım edeyim.

— Neden bahsetmek istediğinizi hakikaten anlıyorum.

Hiddetinden yerinden sıçrayan banker:

— Hâlâ komedinize devam etmek mi istiyorsunuz? diye bağırdı. Bu zavallı küçük kızın beynini böyle korkunc ve aslı esası olmayan cinayet hikâyeleri doldurmak doğrusu affolunur şey değildir. Bu hikâyelerin asıl ve esasın ari olduğumu herkesten ziyade siz bilirsiniz. Sizi mahkemeye vermek istedim. Fakat bundan Eve yüzünden vazgeçtim. Fakat simdiden sonra Eve ile dostluğunuz devamına kat'iyen müsaade etmiyeceğim. Artık gidebilirsiniz.

Kardesinin hiddetini teskin etmek isteyen Georges:

— Bugünkü gazetede sizin Atınaya geldiğiniz yazılı.. resminiz de var. Bizim Marika işte o gazeteyi matmazel Petkoviç göstererek sizi methetmiş, matmazel davet ettiğini söylemiş. O da gazeteyi okuduktan sonra peki demiş.. Yugoslav hekimleri bu gece Akropolpalasta ziyafete davetli imişler; matmazel Petkoviç oraya gitmiyecek, sizinle yemek yemek için buraya gelecek.. Nerede ise gelir; şimdiye kadar görünmediniz, gelmezseniz, yemeğe başka bir yer gidermeniz diye ödüm koptu; hem yalancı çıkacaktım, ayıp olacaktı; hem de iş bozulacaktı, yazık olacaktı!

İstavronun açıkgozlüğüne, becerikliğine mi şaşmalı, Tuna dilberinin azam derecedeki uysallığına mı?.. Yoksa Yunan gazetelerinin nesriyatına mı?

— İstavro, sen bana önce şu gazeteleri bul, bakalım; benim haberim yok, hangi gazete, ne yazmış, ne münasebetle?

İstavro başucundan çekilip gitti; sofrada iki kişilik servis hazırlanmış olduğu ancak o zaman dikkatime çarptı. Yaman herif bu İstavro!

Le Messenger d'Athènes... Tanınmış Türk romancılarından Hüseyin Gerçek'in vak'ası Yunan hayatından alınmış yeni bir roman hazırlamakta olduğunu ve buna dair tetkikler yapmak, mevzuun mühtelif sahnelerinin cereyan edeceği yerleri görmek ve gezmek üzere Atınaya geldiğini yazmakta idi. Gazete, bu romanın mevzuunun ileride filme alınması ihtimalinden de bahsediyordu; kısa bir tercümehalimi de koymuştu; bu satırların arasına eski bir fotoğrafı da basılmıştı.

— Fakat Antoine, dedi, Mösyo Burly elbette ki ne Eve'e, ne de bizlere fenalık yapmak istemiştir. Onun yegâne kabahati bu vaziyet karşısında doğrudan doğruya sana, yahud da bana müraaat etmemiş olmasıdır. Hakikaten...

— Sen sus! üzerine vazife olmanın işlere karışacağı yerde kendi yaptıklarına dikkat etsen çok daha doğru hareket etmiş olursun.

Eve bu sırada hıçkırarak ağlamağa başladı. Zanette hiddetle ona dönecek.

— Tek kelime istemem, Eve, diye bağırdı.

Burly ayağa kalkmıştı. Rengi balmumu gibi sararmıştı. Kendi kendine hazırlanmış olduğu sözleri tamamlamıştı. Kendine acındırarak bir tavırla kekeleydi:

— Sizi temin ederim ki, mösyo, arada bir suitefahüm var... Ben zannetmesem idim ki...

— Benim katil olduğumu zannetmişiniz, değil mi? Hakikaten bu kadar iyi kanaat beslediğiniz için size teşekkür ederim. Şahsına karşı yapılan bu tahkirin intikamını bizzat almama mâni olan burada Eve'in bulunusudur.

— Fakat Mösyo Zanette, ya bu cesed? — Ne olmuş bu cesede!

Burly yavaş yavaş aklını başına topluyordu. Madem ki artık her şey bitti, hiç olmazsa Eve onu bir korkak zannetmemeli idi. Binaenaleyh bankere:

— Bu cesed mevcuttur, diye bağırdı, katil kendini bu cesedden kurtaramaz. Onu ortadan yok edebilmek için elinden geleni yaptı. Fakat adamlarım onu adım adım takip ettiler ve ilkinden daha alçakca bir yeni cinayet işlemesine mâni oldular.

Zanette:

— Bütün bu söylediklerinizden hiçbir sev anlamıyorum, diye bağırdı. Cesed nerede?

Burly yavaş sesle:

— Bu bina içinde... dedi.

Zanette bu söz üzerine bir ürperme geçirdiğini pek güzel farkatmıştı. Yalnız hakikaten sapsarı olmuştu. hiçbir söz söylemeden avukata baktı. Sonra kendini biraz teskin etmeğe gayret ederek:

— Bundan emin misiniz? diye sordu.

Burly başile bir tasdik işareti yaptı. Artık bu adamdan korkmuyordu. O simdi meçhul bir kurban namına gene meçhul bir katili itham ediyordu.

Zanette:

— Avukat efendi, dedi, söylediğinizin doğru olduğuna emin misiniz? Hakikaten cesed evimde mi?

Birkaç saniye düşündükten sonra:

— O halde polise malûmat vermekten başka yapılacak şey yok, diye devam etti.

— Katil her kim ise bu cinayetin cezasını çekmelidir. Haydi, gidelim...

— Nereye?

— Nasıl nereye? Cesedi görmek istiyorum. Nerededir?

— Nerede olduğunu bilmiyorum. Fakat size cevap verebilecek birisini tanıyorum, dedi. Eğer isterseniz onu buraya getirebilirim.

(Arkası var)

SPOR

“Yugoslavya,, takımı memleketimize geliyor

Yugoslavyanın kuvvetli klublerinden Yugoslavya takımı memleketimize gelmek arzusunun göstermiştir. Buna nazaran Yugoslavlar 9 ve 10 Kânunusani tarihlerinde Ankarada iki ve avdetlerinde İstanbulda da iki olmak üzere dört maç yapacaklardır.

Yugoslavlar millî futbol takımlarını da memleketimize göndermek arzusunun göstermişler de futbol federasyonumuz bu teklife şimdilik menfi cevap vermiştir.

Matbuat takımı Ankaraya gidiyor

İstanbul matbuat takımı kaptanlığından:

İstanbul matbuat takımı, Ankara matbuat takımı ile karşılaşmak üzere 12-11-1939 Pazar günü İstanbuldan hareket edecektir. Seyahate iştirak edecek arkadaşların Pazar günü saat 13 de Haydarpasada bulunmaları rica olunur.

Profesyonel güreş müsabakaları

Şeker bayramının birinci günü Tak-sim stadında profesyoneller arasında büyük güreş müsabakaları tertib edilmiştir. Programın azarın Tekirdağlı Hüseyin Babeski ile İbrahimle; Kara Ali Dinarlı Mehmedle; Mülâyim Karacabeyli Hayati ile; Pomak Mustafa Varnalı Müslimle, Somalı Fethi Dinarlı İsmaille gürleşeceklerdir.

Bir amele 8 metre irtifadan düşüp yaralandı

Defterdarlık binası inşaatında çalışan amelececi Kayserili Hüseyin, dün iskele üstünde çalışırken müvazenesini kaybederek 8 metre yükseklikten yere düşmüştür.

Bu sukut neticesinde muhtelif yerlerden aralanan Hüseyin, imdadı şüphâ ile Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Ankara borsası

Açılış - Kapanış fiyatları 9 - 11 - 1939

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	5.24	5.21
Nev - York	180.025	180.86
Paris	2.9.875	2.961.6
Millâno	6.80	6.71.25
Cenevre	29.815	29.1475
Amsterdam	69.495	69.0075
Berlin	—	—
Brüksel	21.6975	21.57.25
Atina	0.97	0.965
Sofya	1.3025	1.5925
Prag	—	—
Madrid	13.1825	13.1075
Varşova	—	—
Budapeşte	28.55	28.415
Bükreş	0.85	0.93
Belgrad	2.495	2.48
Yokoham	81.18	80.98
Stokholm	81.19	81.0125
Moskova	—	—

«Son Posta» nun tarihi tefrikası: 50

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Güllü Fatma

Oradan Benli Yusuf bey ile Sultan Muradın vuruşmasına, Güllü Fatmaya, derken, Küçükkefendinin de Güllü Fatmanın oyununa hayran olanlardan biri olduğuna, bu çengâ rakkasenin belki de bu gece Çekmece'deki çiftliğe de getirilmiş olacağına vardi ve birdenbire içine bir korku düştü.

Evliya Çelebi de, bu sazendeler sohbetini toparlayıvermişti:

— Zurnacılar gelince, İstanbulda yüz nefer kaba zurnacı vardır. Bunlar âli Osman padişahının alaylarında çalar, bir de cura zurna vardır, tabii ile beraber çalınır. Tayyar Mehmed Paşanın ağası Asaf ağaman icad ettiği Asafî zurnayı çalar zurnacılar da sekden neferdir. Bunlardan başka Arab zurnası, Acem zurnası ve Şehabî zurna diye üç çeşid zurna daha vardır. Düdüklük de pek çoktur, kaba düdüklük çalan sazendeler yüz neferdir. Kaba düdüklükler şimşir ağacından yapılır. Yelli düdüklük, kamıştan yanyana getirilmiş iki düdüktür. Rum çobanları çalarlar. Çağırma düdüklük Üskübi şehrinde icad olunmuştur. Kemikten yapılır. Macar düdüğünün içinde şamata veren telleri vardır. Bütün mehterlerin talm ettikleri düdüğe mehter düdüğü derler. Dokuz delikli kamıştan bir düdüklük vardır, Karadeniz uşağı gemiciler çalarlar, Trabzon düdüğü derler. Çobanların çaldığı tulum düdüğü Rus icadıdır. Gırnata ise İngiliz icadıdır. Boynuzdandır. Her çeşid düdüklüklerin bir araya gelip düdüklük faslı etmeleri, Sultan Murad efendimize bir kere nasib olmuştur. Amma böyle faslı ne Çemşid, ne İskender, ne Dara, ne de Hüseyin Baykara etmemişlerdir.

Tam o sırada idi. Kayığın baş tarafında, bir müddet bağdaş kurup mısır yiyen, bir aralık ta, çıplak ayaklarını denizim ilik sularına sarkıtarak uzanıp yatan Rum köçek, ayağa kalkmış, kayığın arkasındaki sulara dikkatle bakmağa başlamıştı. Bunu farkedenden Tayyazade ile Evliya Çelebi de ayağa kalkıp arkaya bakmışlardı. Kendi kayıklarından iki yüz metre kadar geride, kıçında kafesli bir köşklü kayığın süratinin fazla olduğu, her an biraz daha yaklaştığını görmüşü ile anlaşılıyordu.

Tayyazade heyecan ile:

— Kim olsa gerek içinde?

Diye sordu. Evliyanın gözleri çok keskin, derhal farketti:

— Hünkâr kayıklarından biri...

— Hünkâr kayıklarından biri mi?

Gümrükçü birdenbire sapsarı kesilmişti:

— Bre kim olsa gerek içinde?..

Diye sordu. Bu sualın cevabını, kayığın başındaki Rum köçek vermişti. Fakat Rum delikanlı, Hüseyin efendinin sualini iştirak değil, keşfini ilân etmek için bağırmıştı:

— Güllü Fatma geliyor... Güllü Fatma geliyor...

KÖÇEK İBO

Gün battıktan sonra, saray kayıklarından biri ile Marmaraya açılan kadın, İstanbulun en meşhur çengisi ve padişahın

sevgili gözdelelerinden çingene kızı Güllü Fatma idi.

Güllü Fatma, orak zamanı bir buğday tarlasının içinde doğmuştu. Babası, erkek çocuk hasreti idi. Fatma, gözün ayırd edebileceği çağa kadar, İbrahimden bozma İbo ismi altında ve oğlan kıyafetinde büyümüşü. Oğlanlarla güreşerek, kavga ederek, at koşturarak serpilmiş olan Fatma, bir amazonda. Onun içindir ki göz, onun bir kız olduğunu pek zor ve geç ayırd etmişti.

Genç İbo, evvelâ Baba Nazlının gözüne çarpmıştı. Amcasile beraber ayı oynatmak için şehre gelmişlerdi. İstanbulun Fatih ile Edirnekapısı ve Karagümrük arasındaki mahallelerinden birinde, küçük bir meydana, bir mahalle kahvesinin önünde, etraflarına mahallenin çoğu çocuğu ile beraber kırk elli kişi toplanmışlardı. O zaman İzo on üç yaşlarında ince uzun bir şupardı. «Koca kızın hünerlerinden sonra başından küllâhını çıkarıp parsa toplarken, ihtiyar bir adam bileğinden sımsıkı yakalayivermişti. Bu ihtiyar adam, İstanbulun en meşhur oyuncu kollarından birinin başında bulunan Balat çingenesinden Baba Nazlı idi.

Baba Nazlı, demindenberi ayıyı değil, ayıcının yamındaki oğlanı seyrediyordu. Çocuğun ince ve kırılıp bükülmeğe fevkalâde müstaid görünüşünü, bacası adalelerinin sertliği ve ayak bileklerinin fevkalâde inceliği, onun kıymetli bir rakkas olacağını gösteriyordu.

Yüz çizgilerinin düzgünlüğü, omuzlarına dökülmüş siyah, parlak ve lüle lüle saçları, iri gözleri ve gözlerine asil bir mana veren düzgün çekilmiş kaşları ve nihayet, türkî söylerken, devrinin aynı zamanda kıymetli bestekârı olan Baba Nazlıya bir büyük hanendeyi müjdeleyen bir sesi, bu şoparı, ihtiyar çingene-nin gözünde, çamur içinde keşfedilmiş bir mücevher yerine koymuştu.

Küçük İboyu bileğinden yakalayan Baba Nazlı çingenece:

— Adm ne senin?

Diye sormuştu. Çocuk inci gibi dişlerini göstererek, biraz yılmışık:

— İbo!

Demişti.

— Seni yanıma alayım, sana çuha potur alayım, sana sarı pabuç alayım, sana şeker alayım, sana bir at alayım, gelir misin?

— Çuha poturu al, sarı pabuçu al, şeker de al, atı da al, gelirim..

— Bu adam kim?

— Amcam..

— Baban var mı?

— Var.

— Anan var mı?

— Var, Güllü benim anam.

— Haydi gidelim babanı göreyim. Çuha senden alayım...

Baba Nazlı ayıcığı da dönmüş, onunla da konuşmuştu:

— Bu çocuğu ben yanıma alırım...

— Bu çocuğu sen ne yapacaksın yanına alıp..

— Oyuncu yapacağım. Çalgıcı yapacağım.

— Biz Balat çingenesi değiliz, bizden oyuncu, çalgıcı çıkmaz...

(Arkası var)

«Son Posta» nun yeni edebî romanı: 21

CEYLÂN AVASI

Yazan: Refik Ahmed Sevengü

Ötekisi yunanca Elefteron Vima gazetesi idi. Onda da aynı fotoğrafın kopyası ve ne olduğunu anıyamadığım çeyrek sütünluk bir yazı vardı; aynı şeyler olacaktı...

Dedikodudan kurtulmak ve unutulmak için muhtımden uzaklaşmak kararile seyahate çıkmıştım; daha ilk adımda vapurda Fransız gazete muhabiri Jan Benuva tarafından teşhis edildim, buraya gelir gelmez de gazete sütunlarına düştüm. Bu azizliğe bana kim yaptı? Gazeteciler, kendi kendisine, sessizce seyahat eden bir adamın Atınaya geldiğini nereden haber alacaklar? Benim gelip gidişim burada kimi alâkadar edebilir? Gerçi birkaç yıl önce bir romanın yunanca çevrilmiş, Atina gazetelerinden birinde tefrika edilmiş, sonra da kitab halinde basılmıştı. Bu münasebetle o zaman bazı san'at memualarında hakkında bir iki yazı yazılmıştı; fakat üstünden zaman geçti, unutulup gitti.

Atınaya gelişimin bir hâdise gibi gösterilmesi seyahatimin sebebi hakkında uydurulan yalan herkesi inandırmış olmak için mi?

Hele bir iki gün geçsin, elbet bu işteki esrar da çözülür.

Ben bunları düşünürken matmazel Petkoviç salonun kapısında göründü ve bir adım duraklayarak etrafına bakındı; İstavro ona doğru koşarak yol gösterdi, yerimde ayağa kalkarak kendisini selâmladım ve yaklaştığı zaman iskemleyi çekerek oturmasna yardım ettim.

Bizim eski orta oyunu piyesleri yazılı değildir; her birinde aşığı yukarı çerçevesi muayyen bir mevzu vardır; şahıslar her temsilde aynı vak'ayı göstermekle beraber o sırada bu mevzu uygun olarak akıllarına gelen sözleri söylerler. Matmazel Petkoviç, hiç tanımadığım bir adamın sofrasına geldiğine göre kim bilir kaçınıcı defa böyle bir temsilde aynı rolü almış oluyor; ben de senelerdenberi oynamakta devam ettiğim ve artık derisinin içine girmiş gibi adapte olduğum

rolümü gene kim bilir kaçınıcı defa temsil etmeğe başladım.

— Davetimi lütfen kabul ettiğiniz için beni mes'ud ettiniz; sizi tanımak hayatımın en büyük zevklerinden biri sayılacak.

Bu sözleri fransızca olarak söylemiştim; fransızca olarak cevap verdi:

— Sizi tanıdığım için ben de memnunum. Almanca konuşuyor musunuz?

— Maalesef, hayır.

— Yazık, daha iyi anlaşacaktık; ben tahsilimi Almanyada yaptığım için bu lisani ana dilim gibi kolaylıkla konuşurum. Fransızca da pratikim biraz azdır.

— Pek mükemmel konuşuyorsunuz. Yemekle beraber içkilerden ne arzu ediyorsunuz?

— Yemeğe başlamadan önce bir noktayı halletmeliyiz. Sofranın yarısı sizin, yarısı benimdir; kendi hesabıma yiyip içeceğim.

— Davetimi kabul ettiğiniz için sevinirdim. Biz şarkılar, misafir çağırma-

tan ve misafirlerimize hizmet etmekten hoşlanıriz.

— Ben sizin misafiriniz değilim!

— Şu halde?

— Şu halde kendi hesabımı kendim göreceğim. Razi olmazsanız kalkıp gider, başka masada oturup yemek yerim.

— Rica ederim, beni bu kadar büyük bir ceza ile tehdit etmeyiniz; bunu sonra düşünürüz; şimdilik konuşulacak daha mühim şeyler hulaabiliriz, zannediyorum.

— Hayır, bu nokta işin başıdır ve benim şerefimle alâkadar. Ben başkaktarafından tediye edilen bir kadın değilim.

— Böyle bir şey düşünmedim; aman, kendi masrafınızı kendiniz görünüz; hatâ isterseniz benim masrafımı da ödeyiniz, fakat kalkıp gitmeyiniz. Beni dündenberi fena halde meşgul ediyorsunuz!

— Şimdilik sizin masrafınızı ödemeği de düşünmedim. Kimse knusinin küçük mikyasında bile olsa iktisadi himayesi altında kalmamalıdır. Sizi dün akşam, aşığında dans salonunda gördüm; başkaları ayaklarını tirmalyordu; ihtirash bir adam olacaksınız. Bugün de Atina gazetelerinde sizden bahsedildiğini öğren-dim ve sizinle konuşmadan sizi tanıdım. Benim Türklere sempatin vardır. Asırlarca dağlar, rehirlere ve mesafeler aşarak atlarını Tuna boyunda sulayan eski Türkler güçlü kuvvetli, iri yarı, gürbüz ve güzel erkeklerdi; elbette siz de onların torunlarındasınız.

— Böyle olmakla iftihar ederim, madam.

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Düzcede bütün bataklıklar köklerinden kurutuluyor

Kaza merkezile 57 parça köy sıtma mücadele hududları içine alındı, sekiz senedenberi faaliyet devam ediyor

Düzcede İmamlar köyü civarında bir bataklık

Düzce (Hususi) — Kaza merkezile 57 parça köy sıtma mücadele hududları içine alınmıştır.

Sekiz seneden beri devam eden mücadeleler iyi netice elde edilmiştir. Önceleri Düzce'nin Köprübaşı ve civarı bir bataklık halinde idi. Bu sebebden bataklığa gömülen hayvanları kur tarmak bile mümkün olamazdı.

Bugün mücadele sayesinde bütün bataklıklar kurutulmuş, mümbit ve mahsuldar bir arazi haline getirilmiştir.

İmamlar, Açma ve Hacı Yakub köylerinin de açılan kanallar vasıtasıyla sıtma yuvası bataklıklardan kurtarılması çalışılmaktadır.

Sıtma mücadele doktoru Mazhar Ülgen ve arkadaşları geceli gündüzlü

Dr. Mazhar Ülgen

mesailerile Düzce ve havalisine cidden kendilerini sevdiktedirler.

Yeni bir köy yapılıyor

Geçen hafta Halkevi mensupları başta kaymakam Fahrettin İnal olduğu halde yeni yapılmakta olan Şakoç köyünü ve şelâlesini ziyaret etmişlerdir.

Belediye'nin 60 bin lira sarfile tesisine başladığı elektrik işine aid muazam kanal faaliyetleri bu arada gezilmiş ve takdirle karşılanmıştır.

Bilhassa dağı yararak kayalardan açılan muazzam kanal tesisatı dikkate şayan bir manzara arz ediyordu.

Müteakiben köylülerle hasbihal eden parti azaları onların derdleriyle, dilekleriyle yakından alakadar olmuşlardır.

Halkevinin tertib ettiği bu köy gezileri çok istifadeli olmaktadır. Bu hafta da avni kol Kışla nahiyesine giderek köylülerin derdlerini dinlemişler, kendilerine faydalı bilgiler vermişlerdir. Bu köy gezilerinde kaymakamımızın büyük yardımı olmaktadır.

Gönende tütüncülük

Gönen (Hususi) — Balıkesir vilâyetinin en büyük kazalarından biri olan Gönende her cins hububat ve meyva yetiştiği gibi son zamanlarda kozacılık dahi büyük bir hızla ilerlemeye başlamıştır. Gönen topraklarının hemen hemen her yerinde Bafra ve Düzce âyarında gayet güzel kokulu tütünler de yetişmektedir.

İstihsal rekoltesi, birkaç yıl öncesine kadar bir milyondan fazla iken son senelerde bazı sebebler yüzünden yarım milyona kadar tenezzül etmiştir. Bu sebeblerden başlıcası inhisarlar idaresinin mahsule dolgun fiat vermemesidir.

İdare evvelce 50,000 lira sarfile büyük tütün depoları ve 17,000 lira sarfile de bir büyük idare binası inşa ettirmişti.

Gönenliler, tütün yetiştirmesini pek iyi bilirler. Bu hususta her birisi birer eksperdir. Onlar, tütün yetiştirmek işinde her zaman fennî usullere riayet ederler. Gönen halkı çocuk-çocuk tütüncüdür. Hiç bir fen adamının tarifine hacet kalmadan çok iyi randıman alırlar.

Ekim, idrak ve imal tarzları hiç de ıptidaf değildir. Her Gönenli, tecrübeli bir tütün müstahsilidir. Yeter ki mahsulüne iyi fiat bulsun.

16 - 18 yaşlarında çocukların kurduğu bir hırsız çetesi

Bursa (Hususi) — Şehrimizde 16-18 yaşlarında beş kişilik bir hırsız şebekesi yakalanmıştır. Bunların bazan gece, bazan gündüz, bazan hep beraber, bazan da muhtelif gruplar halinde, ve müferid olarak hırsızlık yapmış oldukları tesbit edilmiştir. Çeteye reislik ettiği zannedilen 18 yaşında Murad isiminde bir çocuktur. Diğerleri Murad, Aydın, İsmail, Recep Onurbilen ile Hüseyin Kapsaydır. Bir gece taştığı Süleymanın evine girerek kirli çamaşırlarını, başka bir gece sütü Hasanın evinden bir takım elbise ve elbisenin cebinde on iki lirayı, Tuzpazarında bakkal İbrahim'in bakkal dükkânına duvardan asmak ve arkadan delik açmak suretile iki yüz küsur kurusu, aynı dükkâna başka bir gün tekrar girerek 15-20 kuruş ile bir miktar çay ve kahveyi, Kerim oğlu Mustafanın evinden bir ceket ve pantolonu, boyacı Ahmed'in bazı aletini, Sebilenin bakkal dükkânından haylice tütün, sigara paketleriyle, rakı şişelerini, bakkal İbrahim'in dükkânından çikolata, bisküvi ile beş lirayı ve muhtelif cinste peynirleri, siyah beyaz makaraları çaldıkları sabit olmuştur. Asliye ceza mahkemesinde yapılan duruşmalarında da itiraf etmektedirler.

Bigadiç'te şüpheli bir ölüm

Bigadiç (Hususi) — Bigadiç'e bağlı Işıklar köyünden saf bir adam olan deli Ahmed, yol yapılırken evine dönmüş, hastalanmış, öleceğini söyledikten 20 gün sonra can vermiştir. Ahmed bu aralık kendisinin dövüldüğünü söylemiştir. Zabıta bu hususta tahkikat yapmaktadır.

Bursanın Gürsu nahiyesinde Parti kongresi

Bursa, (Hususi) — Cumhuriyet Halk Partisi kaza ve vilâyet heyetlerinden müşahidler Gürsu nahiyeye merkezine gitmişler, nahiyeye Parti kongresini aktetmişlerdir. Burada Halkevinin faaliyete geçmesi hususunda gerekli tedbirler alınmıştır.

Pazar Cla Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey, türkçe - mizde sık sık kullanılan bir söz vardır...

... Altı kaval, üstü sis hane derler...

... Ne demektir bilir misin?...

Hasan Bey — Arnavud kaldırımlarının altındaki asri yeraltı helâları demektir azizim!

"Son Posta,"nın Hikâyesi

Evvelâ kadınlar ve çocuklar

Yazan: Nimet : Mustafa

— Hayır, ben buna tamamen muarızım, niçin evvelâ kadınlar ve çocuklar.. halbuki kadınlara çocuklara tercih edilecek birçok erkekler mevcuttur.

Bahis mevzuu, bir gemi tehlikeye uğradığı, zaman en evvel kadınların ve çocukların kurtarılması üzerinde idi. Uzun senelerdenberi itiyad haline gelmiş olan bu tarza itiraz eden haklı gibi görünüyordu. Sözüne şöyle devam etti:

— Ne olacağı belirsiz bir çocuk, yemek pişirmekten, yahud da süslenmekten başka bir şey bilmiyen bir kadın niçin bir erkeğe tercih edilsin. Gemide lâalettayın bir kadın var, ve bir de mühim bir erkek, erkek meselâ bir Edisondur. bir Ayınştayındır. Fröyddür. Gemi tehlikeye uğradığı zaman lâalettayın kadın kurtarılıyor. Ve Ayınştayın olan, Edison olan erkek bırakılıyor. Ve bu yüzden cihanşümül kıymet denize gömülüyor. Çok gülünç, çok manasız bir âdet değil mi?

Haklı idi. Doğru söylüyordu. Dinleyenler onu tasdik edeceklerdi; bir başkası söze karıştı:

— Yerden göke hakkı var. Kanunları nizamları, âdetleri vazeden biz erkekleriz. Erkekler kadınlara karşı daima müthâkkimdirler. Daima kadınları kendimizden küçük, kendimizden zayıf hissederiz. Belki erkek olduğum için söylüyorum. Belki de hakikat de böyledir. Esasen hakikat böyle olmasaydı, erkek, sayısı tayin edilemeyen asırlardanberi kadına hâkim yaşar mıydı? Hangi devirde, başta erkeği görmüyörüz.

— Tarihte Maderşahi ailelerin hakimiyetini unutuyorsunuz?

— Ha, evet, bu vakidir. Fakat istisna, istisnası, daima exseriyet içinde boğulmuş bir mahkûm olmuşlardır. Hem ne biliyorsunuz bu istisnalara, müstesna vaziyeti verenler de erkekler değildi. Maderşahi aileler hakimiyetinde hâkim esâsında kadın olmaz, kadının erkek kardeşi olurdu. Hem bu uzun sürmüş, kökleşmiş bir hükümet tarzı da değildi ki... Daha başka bir misal de alabiliriz. Jan Dark bir kadındı. Fakat Jan Dark büyük bir şey yapmadı ki, sadece erkeği peşine takmakla kudretini gösterdi. Bir kadın önden giderse, kadını kendinden zayıf bilen erkek durur mu? Böyle de olmasa kaç tane Jan Dark sayabilirsiniz? Türk kahramanlar mı istersiniz? Sayayım... Saymakla bitirebilecek miyim ki?!

Kaza vukuunda, kadınların ve çocukların ilk olarak kurtarılmalarının doğru olmadığı iddiasını ortaya atan gene iddiada musırdı:

— Kadınlar ve çocuklar, deriz.

Kadınları tehlike vukuunda kurtarmayı, onları koruduğumuz için değil sadece, biz erkeklerin kadınlara nispetle ne kadar kavi, acıya, ölüme bile müthâhhamil olduğumuzu ispat için yaparız. Bu hareketimizde kadınların lehine olmaktan ziyade kendi kudretimizi ispat etmek için fena taraflarını da göze aldığımız bir nümayişten ibaret. Çocuklar kalyor değil mi? Önları da kadınlara karşı yaptığımız zulmün hatırı için kurtarıyoruz. Esası kadındır. Çocuk ve kadını korumak diye ortaya attığımız iddiamızın, zayıf bir ispatı!

— Bence evvelâ kadınlar ve çocuklar kurtarılmalıdır. Asırlardanberi devam eden bu âdet en doğru ve en isabetli olanıdır. Herhangi bir kadın, bir Edisona tercih edilir. Herhangi bir çocuk bir Lavvaziyeden evvel kurtarılmalıdır.

Kanuşan eski bir denizci idi. Ömrünün hemen yarısından fazlasını denizlerde geçirmiş, birçok deniz kazalarına şahid olmuştu. :

— Sizin böyle söyleyeceğiniz esasen malûmdur. Eski bir deniz kurdu, deniz âleminde ne gördü, ne yaptıysa onu değişmez bir kanun olarak kabul eder.

Eski denizci cevap verdi: — Gerçi öyledir, fakat denizci denizcilerin kanununu, kendi de muhakeme edebilir ve o kanuna ondan sonra boyun eğer.

Eski denizci bir an sustu.. ve kelimeleri teker teker telâffuz ederek şunları söyledi:

— Kazaya uğramış vapurdaki küçük henüz konuşmayan, yürümeyen çocuğun, ilderde ne olacağını bilebilir misiniz? Ya Atatürk o ise, kazaya uğramış vapurdaki kadın ya Atatürkü doğuracak ana ise... İşte bunun için evvelâ çocuklar ve kadınlar.

Veziirköprüde kültür hareketleri

Samsun (Hususi) — Veziirköprü kazası dahilinde bu sene birçok yeni ilmektebler kazanılmasına çalışılmaktadır. Köylüler hükümetimizin kültür sahasında bahsettiği terakki imkânlarını şükranla anmaktadırlar.

Veziirköprü kaymakamı Tevfik Kılıçaslan sık sık köylere giderek yeni okul binalarını gözden geçirmekte ve ihtiyaçları üzerinde durmaktadır. Tevfik Kılıçaslan, Veziirköprüye geleli henüz sekiz ay olduğu halde cidden güzel eserler vücuda getirmiş ve çok faydalı birçok teşebbüsleri başarmış, genç ve faal bir idarecimizdir. Muhitte cidden sevilmektedir.

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 800 lira olan 1000 kilo deniz mavisî toz boya 16/11/1939 Perşembe günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 60 liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesikâle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyon müraacaatları lazımdır. Bu işe aid şartnameler komisyon tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (8054)

Şartnamesinde yapılan tasahhât dolayısıyla 1/11/1939 tarihinde mukarrer olan eksiltme tehir edilen ve beherinin muhammen bedeli (395) kuruş olan 5000 aded çam telgraf direği 23/11/1939 Perşembe günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (1481,25) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır.

Tasahhât şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm Sevk Şefliğinden, Eskişehir ve İzmirde idare mağazalarından dağıtılacaktır. (9132)

Muhammen bedeli 2900 lira olan 5 aded seyyar ve 5 aded sabit elektrikli santrifül tulumbası 11.12.1939 Pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada gar binası dahilindeki Komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 217 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesikalari tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyon tarafından parasız olarak dağıtılmaktadır. (9372)

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden :

Mevsiminde kesilmiş 7 metrelüklerden 100 aded, 8 metrelüklerden 200 aded, 9 metreliklerden 100 aded, 10 metrelüklerden 100 aded ki cem'an 500 aded Üsküdar'da teslim ve 7 metrelüklerden 10 aded de Bakırköyde teslim ki cem'an 510 aded kestane telgraf direği müteahhidin taahhüdünü yapamaması hasebile nam ve hesabına olmak üzere açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 29/11/1939 Çarşamba saat 16 da B. Postahane binası birinci katta P. T. T. Müdürlüğü odasında toplanacak Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

7 metrelüklerin beherinin muhammen bedeli 450 kuruş, 8 metrelüklerin 550 kuruş, 9 ve 10 metrelüklerin 700 kuruş, hepsinin 2995 lira ve muvakkat teminat 224 lira 63 kuruştur.

İsteklilerin şartnamelerini görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr müdürlük idari kalen levazım kısmına, eksiltme gün ve saatinde de muvakkat teminat makbuzu ve 939 senesi için müteber Ticaret Odası vesikâle birlikte Komisyon müraacaatları. (9369)

Mazon Meyva Tuzu

Müferrih ve midevidir. MİDEYİ ve BARSAKLARI, temizler, MİDE ve BARSAKLARI alıştırır ve yormaz. İNKİBAZ, HAZIMSIZLIK, MİDE BULANTISI ve bozukluğunda, barsak tembelliğinde MİDE EKŞİLİK ve yanmalarında emniyetle kullanılabilir. *Mazon isim ve Horos markasına dikkat.*

“Millî Piyango,” nun ilk keşidesi

11-İkinciteşrin-939 Cumartesi saat (10) da yapılacaktır.

Bayram arifesine rastlıyan bu keşidenin büyük ikramiyesi

80.000 Liradır

(1) Liralık (Ondabir) biletle iki Bayramı bir arada yapabilirsiniz!

Hayata gözlerini yumduğu oda

(Başarafa 2 nci sayfada)

yük bir masa vardı ve koltuklar kanapeler de kenarlara dizilmişti. O burasını kendisine göre yapmıştı.

Şimdi onun yatak odasındayız. Hayata gözlerini yumduğu oda...

Bu odaya büyük bir hüznle girdik. Şimdi kalbimizi dolduran bir hüznle birbirimizle konuşmağa bile cesaret edemedim odayı süzuyoruz. Oda orta büyüklükte bir oda, filizi duvarlarının üzerinde yaldızdan yıldızcıklar bulunuyor. Denize açılan mavi perdeli üç bahçeye bakan bir geniş penceresi var. Kenarda ceviz kaplamadan bronz kakmalı bir aynalı dolap, bir tuvalet masası. Geniş kanape, nâla üzerinde oturan vücudların izini yumuşak şiltelerinde saklıyor. Hep aynı kumaştan yapılmış dört koltuk, altı sandalye ve şurada burada küçük masalar, yatağın ayak ucunda bir sezleng ve nihayet Atatürkümüzün hayata gözlerini yumduğu yatak.

Bronz kakmalı, ceviz kaplamalı yatak. beyaz keten bir örtü ile örtülü mavi bir yorgan işlemelerin altından görünüyor. Düz, sade, geniş, bir asker yatağı. Yatağın başucunda bir komod, komodun çekmeceğinde bir hap kutusu, bir sargı ve bir de reçeteler, tavsiyeler var... Şöyle bir okuyoruz.

«Bir yıldızlı ilaç sancılara karşıdır. Bu gece iki kaşık alınacak, iki yıldızlı ilaç, sabah akşam on damla...»

Çekmeceyi örtüyoruz. Tuvalet masasının üstünde iki kolonya şişesi var... Bir-

ri yarım boş, büyük suvar döpari şişesi, bir tanesi de boş Reinta kolonya şişesi, masanın üstünde bir saat, bundan tam bir sene evvel Türk milletini büyük matem boğan saati gösteriyor.

Dokuzu beş geçen bu saat Atatürkün hayata gözlerini yumduğu saatte durdurulmuştur.

Lâvabonun üzerinde duvarda büyük bir tablo asılı. Ressamın imzasını okuyamadığımız bu tablo yeşil bir kır ve ağaçlığı gösteriyor.

— Bu kendisine son zamanlarda hediye edilmiş bir resimdi. Çok severdi. Karşısına astırdı. Hastalığında hep ona baktı.

Geniş pencerelerle mavi denize ve duvardaki yeşil kırların resmine bakan büyük hastayı düşünürüz. İşte o bu odada kendisini çağırın milletinin sesine cevap vermek için bu yataktan fırlamış: — Beni istiyorlar.

Demiş ve kendisini istemeleri ona o kadar engin bir heyecan vermiş ki yeni bir kriz onu buraya bu yatağın içine gömmüştü...

— O yatağa Temmuzun yirmi dördünde yattı. On Teşrinisaniye kadar...

Heyecanı bir kâinat kadar geniş büyük adamın son aylarının geçtiği muhit... Odadan çıkıyoruz, kapı üzerimize kapanıyor...

Başlarımız öne eğik, duvarları tablolarla süslenerek resim galerisine benzetilmiş geniş koridorlardan geçerek saraydan çıkıyoruz.

Suad Derviş

İstanbul üçüncü icra memurluğundan:

Agostino ve Cluzepe Kazereto şirketi Sirkede Nurhanında İken hâlen ikametgâhi ve ticarethanesi meşhul:

İstituto Nazionale Delle Sigorta şirketine İstanbul Asliye İkinci Ticaret mahkemesinden verilmiş 15/3/939 tarihli ve 938/248 No.lu ilâmî ile vermeğe mahkûm olduğunuz (28395) lira 37 kuruşun yüzde 5 faiz ve yüzde beş ücreti vekâlet ve 66633 kuruş mahkeme masrafı ve tahakkuk edecek icra masrafları birlikte tahsil için dairimizin 939/3112 sayılı dosyası ile başlanılan muamelede yukarıda yazılı adresinize gönderilen icra emrinin arkasına mübaşirin verdiği meşrubatta şirketin on sene önce dağılmış olduğu ve yeni adresinizin de meşhul bulunduğu anlaşılması görülmüş olduğuna göre icra emrinin ilânen tebliğine müteallik muamelenin ifası sırasında icra hâkimliğince de 26/10/939 tarihinde 20 gün müddetle icra emrinin ilânen tebliğine karar verilmiştir.

İşbu ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında yukarıda yazılı borcu, faiz, masraf, ücreti vekâlet ve icra masraflarını ödemeniz lâzımdır. Borcu ödemez, tetkik mercilerden temiz vevahud ladele muhakeme yolile aid olduğu mahkemeden icranın geri bırakılmasına müteallik bir karar getirilmedikçe cebri icra yapılacağı ve gene bu müddet içinde icra ve iflâs k. nun 74 üncü maddesi hükümüne tevfiakan mallarınız hakkında beyanda bulunmadığınız takdirde hapsen taziyek olunacağınız gibi yanlış beyanda bulunduğunuz takdirde de gene icra ve iflâs k. nun 337 inci maddesine tevfiakan hapisle teccize edileceğiniz hususları malûmunuz olmak üzere icra emrinin tebliğ makamına ka im olmak üzere keşifet 20 gün müddetle ilân olunur. 939/3112

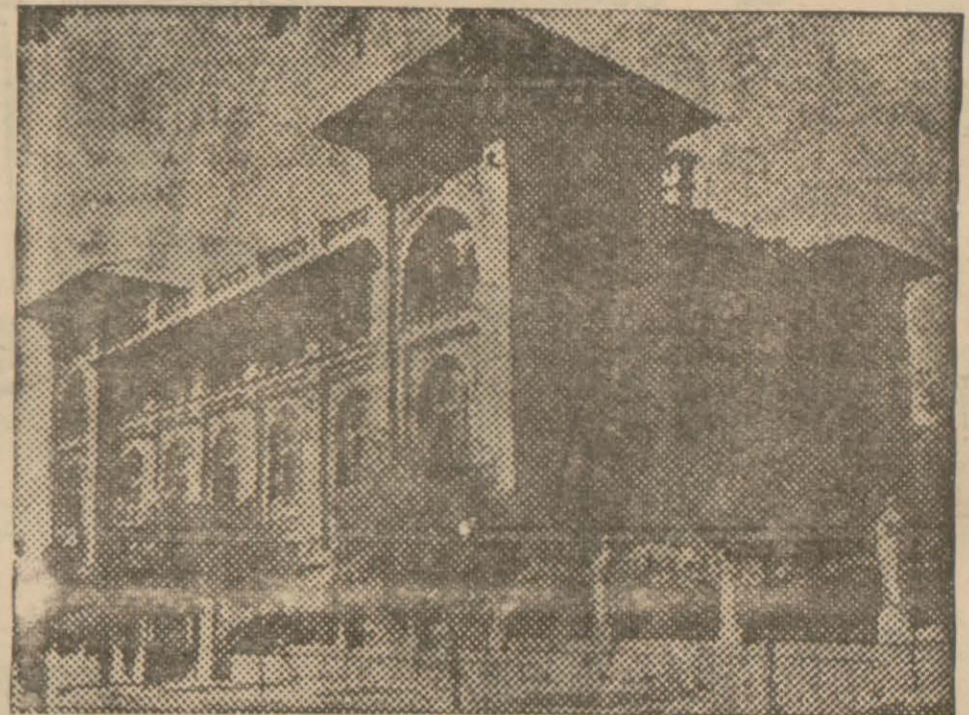
Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMİYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

Açed	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Yül sek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Mekteb müstahdemine nümune ve şartnamesine tevfiakan 61 takım elbise yaptırılacaktır. Muhammen bedeli «1850» kuruş ve ilk teminatı «76» liradır. Eksiltmesi 27/11/939 Pazartesi günü saat 15 te Satın Alma Komisyonunda yapılacağı ilân olunur. (9370)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 - İkinciteşrin - 1939 Vaziyeti

AKTİF

PASİF

Kasa:	Lira	Sermaye:	Lira
Altın: Safi kilogram 15.500.313	21.802.430,68	İhtiyat Akçesi:	15.000.000,—
BANKNOT	13.244.337,50	Âdi ve fevkalâde	4.217.134,25
UFALKLIK	1.405.485,87	Husulî	6.000.000,—
Dahildeki Muhabirler:		Tedavüldeki Banknotlar:	
Altın: Safi kilogram 678.111	953.816,81	Deruhde edilen evrakı nakdiye	158.748.563,—
Türk lirası	326.369,46	Kanunun 6 - 8 inci maddeleri ne tevfiakan hazne tarafından vâki tediyat	17.307.666,—
Hariçteki Muhabirler:		Deruhde edilen evrakı nakdiye bakiyesi	141.440.897,—
Altın: Safi kilogram 10.010.238	14.080.200,14	Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vaziedilen Reeskont mukabillî ilâveten tedav. vazied.	17.000.000,—
Altına tahvilî kabul serbest dövizler	17.926,76	Türk Lirası Mevduatı:	294.440.897,—
Diğer dövizler ve Borçlu kliring bakiyeleri	4.640.469,01	Döviz taahhüdâtı:	31.319.808,08
Hazine Tahvilleri:		Altına tahvilî kabul dövizler	2.760,02
Deruhde edilen evrakı nakdiye karşılığı	158.748.563,—	Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri	41.310.332,72
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfiakan hazne tarafından vâki tediyat	17.307.666,—	Muhtelif:	41.313.092,74
Senedat Cüzdanı:			101.311.270,78
TİCARİ SENEDAT	203.026.430,02		
Esham ve Tahvilât Cüzdanı:			
(Deruhde edilen evrakı nak A — (dilyenin karşılığı Esham ve Tahvilât itibarî kıymetle)	47.591.844,97		
B — Seroest esham ve tahvilât	7.568.547,68		
Avanslar:			
Hazineye kısa vadeli avans	7.697.000,—		
Altın ve Döviz üzerine Tahvilât üzerine	11.055,97		
	7.897.421,66		
Hissedarlar:			
Muhtelif:			
Yekûn	493.602.202,80	Yekûn	493.602.202,80

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 Altın üzerine % 3

RADYO

Ankara Radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kes. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kes. 20 Kw.
T.A.P. 31,79 m. 9465 Kes. 20 Kw.

CUMA, 10 İkinciteşrin 1939

8.30 İstasyonların açılışı.
8.35 Ajans haberleri.
9.05 Ebedî Şef Atatürkün ölümünün ilk yıldönümü münasebetile, Milli Şef İsmet İnönünün Türk milletine hitaben yaptığı beyanatın türkçe ve muhtelif cenebli dillerde okunması. (Bu neşriyatı müteakib Türkiye radyoları Türk milletinin büyük elemine katılarak tazimen susacaktır.)
12.30 İstasyonların açılışı
12.35 Ajans haberleri.
12.50 Türkiye radyoları, Türk milletinin büyük elemine katılarak tazimen susacaktır.
18.00 İstasyonların açılışı
18.05 Ajans haberleri.
18.20 Türkiye radyoları, Türk milletinin büyük elemine katılarak tazimen susacaktır.
21.55 İstasyonların açılışı.
22.00 Ajans haberleri.
22.15 Türkiye radyoları, Türk milletinin büyük elemine katılarak tazimen susacaktır.

Almanya kömür istihsalâtı çok arttı

Berlin 9 (A.A.) — Alman ajansı bildiriyor:

Almanya kömür istihsalâtı halen o kadar çoğalmıştır ki, istihsalin muvakkaten tahdidî ihtimal dahilinde bulunmadır. Mevcud stokları Almanyanın ihracatta bulunarak mühim maddeler ihtal etmesini ve döviz ihtiyatını arttırmasını imkân dahilinde koyacak derece dedir.

Nöbetçi eczaneler

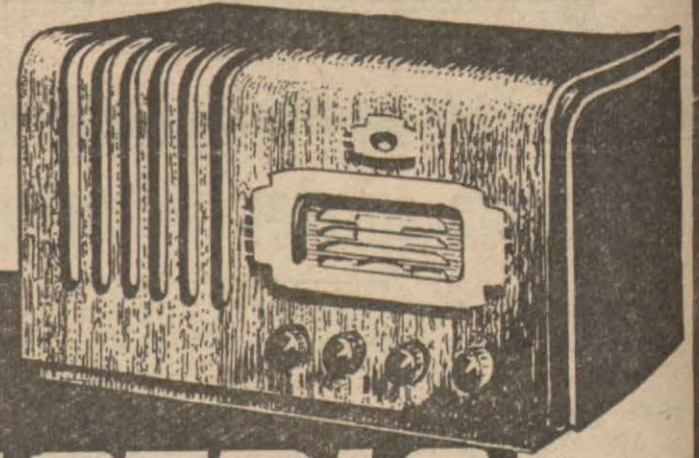
Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Şehzadebaşında: (Asaf), Eminönünde: (Yorgı), Aksarayda: (Pertev), Alemdarda: (Eşref Neşet), Beyazıdda: (Haydar), Fatihde: (Hüsamettin), Bakırköyünde: (Hilâl), Eyübdede: (Eyübsultan).

Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklal caddesinde: (Galatasaray), Cumhuriyet caddesinde: (Kürkçyan), Firuzgâda: (Ertuğrul), Şişli'de: (Asım), Taksimde: (Kemal), Beşiktaşda: (Nail Halil).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalar'dakiler:
Kadıköyünde: (Kadıköy), Üsküdar'da: (Merkez), Sarıyerde: (Osman), Adalar'da: (Halk).

OOO"
Telgraf (New-york G.E.)
Dünyanın en büyük
radyo siparişi Yine
General Electric
fabrikalarına verildi!

FOGEL

1940 GENERAL ELECTRIC

NEW-YORK BELEDİYE elektrik idaresi birinci sınıf muhtelif marka radyoları arasında fenni incelemelerden sonra — 265.000 radyoyu General

Electric fabrikalarına bir defada sipariş vermiştir. Sizde bunun gibi 1940 model General Electric radyoları dinledikten sonra evinize bir General Electric radyosunu alacaksınız. 1940 Akümülatörlü ve cereyanlı radyoları geldi. **BİRLEŞİK AMERİKANIN MAMULATİDİR**

SATIŞ YERİ: GENERAL ELECTRIC MAGAZASI

Beyoğlu, İstiklal caddesi No. 28, Telefon 43649

RADYOLIN

ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman
dışlerinizi fırçalayınız.

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü İlanları

Münakalat Vekâletince yapılan ilânla 15 Teşrinievvel 939 ve bilâhare idaremiçze yapılan ilânla da 31 Teşrinievvel 939 tarihine kadar kabul edileceği bildirilmiş olan, İngiltereye ismarlanacak gemiler hakkındaki tekliflerin kabul müddetinin 30 Teşrinisani 939 tarihine kadar temdid edildiği ilân olunur. «9262»

EKZAMİN

Ekzamanın ilâcidir.

Yara ve çabnlarda kullanılır. Her Eczanede kutusu 50 kuruştur.

Istanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

Şark Bahriye Acenteliğine:

Acenteliğinize bağlı Moritanya vapurunun 341 tarihli manifestosu noksanına aid olarak aranan 2679 lira 4 kuruşun 10 gün içinde gümrük veznesine tediye edilmesi, edilmediği takdirde hakkımızda 1723 sayılı kanun hükmüne tevrikan ve tahsili emval yolu ile icrai takib yapılacağı bilinmek ve tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân suretiyle bildirilir. (9342)

Maliye Vekâletinden:

1 — 2257 numaralı madeni ufaklık para kanununun sekizinci maddesi mucibince mevkiî tedavülden kaldırılan eski bronz beş ve iki buçuk kuruşluklarla nikel bir kuruşluklar 31/K. evvel/939 tarihinden sonra devlet borçlarına mukabil gerek malsandıkları ve gerekse Hazine veznedarlığını ifa eden Merkez ve Ziraat Bankalarında dahi kabul edilmeyecektir.

Binaenaleyh: Ellerinde bu nevi para bulunanların bunları mezkûr tarihe kadar Devlet borçları mukabilinde malsandıkları Merkez ve Ziraat Bankası şubelerine yatırmaları ilân olunur. (8041)

Dr. İHSAN SAMİ Gonokok Aşısı

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşırı. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 113

ZAYI — Askeri vesika, hayır cemiyetlerinden aldığım fotoğraflı vesikalarımı düştürdüm Yenisini çıkaracağım dan eskilerin hükmü yoktur. Bulanın insanîyet namına adresime göndermesini dilerim. Beyoğlu Kumbaracı yokusu Tercüman çıkmazı numara 22 de İnebolulu 1300 doğumlu Seyid oğlu İzzet

Doktor. İ. Zati Ügat

Belediye karşısındaki muayenehanemde öğleden sonra hastaları kabul eder.

Akba kitabevi

Her diğ. den kitab, gazete, mecmua satar. SON POSTA'nın Ankara bayiidir. En iyi kırtasiye malzemesi mevcuttur.

İlan Tarifemiz

Tek sütun santiml

Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 »
Üçüncü sahife	200 »
Dördüncü sahife	100 »
İç sahifeler	60 »
Son sahife	40 »

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptıracağız ayrıca tanzimatlı tarifemizden istifade edeceklerdir Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir.

İlançılı Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç
SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

SOBA MI ALACAKSINIZ?

Hiç düşünmeyin, bir

KREFFT SOBASI alınız

937 Ankara kömür sergisinde birinci mükâfat, altın madalya ve şeref diploması hep birden kazanmıştır.

Taklitlerinden sakınınız. Katalog isteyiniz. Adres; İstanbul Yeni postahane karşısında No 20
OHANES PAPAZYAN

Şeker Bayramının tadı

HACI BEKİR

Şekeri ile daha güzel çıkar.

Bir buçuk asırdanberi devam eden ve her işi irak ettiği enternasyonal sergilerde daima birinciliği kazanarak dünyaya nam veren

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Bahçekapı merkez mağazası Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy Şubelerinin vitrinlerini bayram münasebetiyle gelin odası gibi süslemiş

Denizyolları İşletmesi

Kooperatif Şirketi Direktörlüğünden:

Kooperatifimizin mağaza şefliğini yapmakta olan Ahmed Topuz kooperatifteki hizmetinden 26-10-939 tarihinde istifia suretiyle ayrılmıştır. Keyfiyet itibala hasıl olmak üzere ilân olunur.

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.
Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.